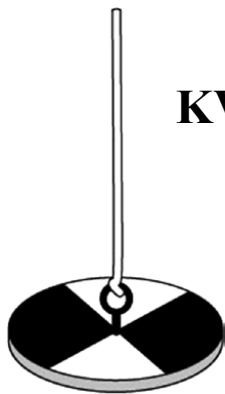
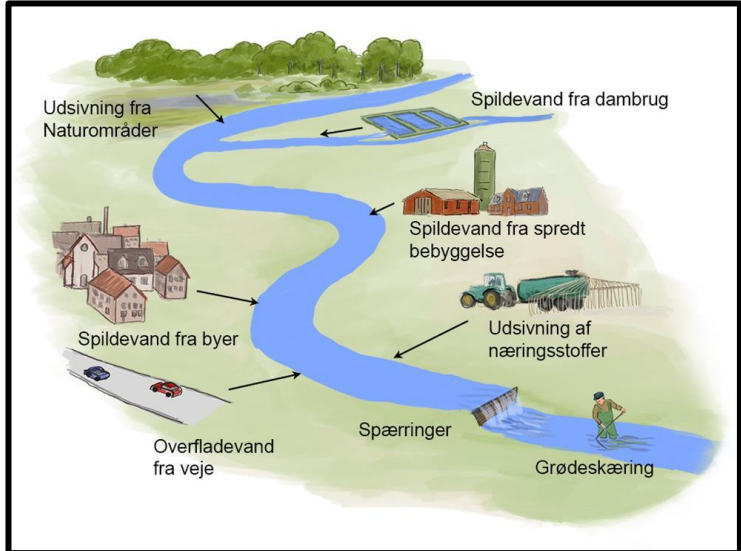
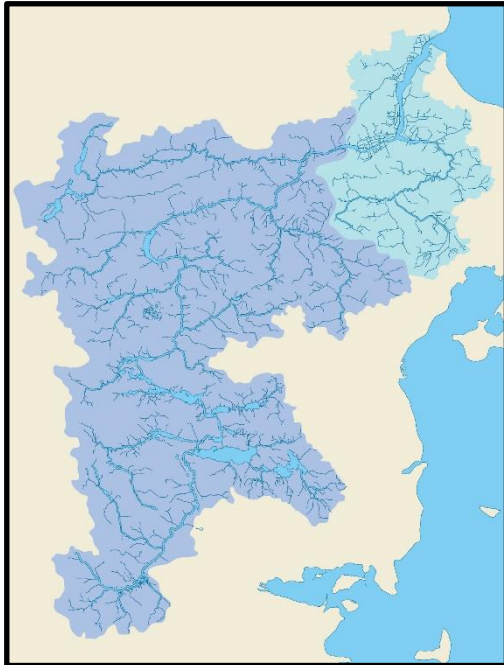

Bilag 1

Opsummering fra studiedag til Randers Fjord for Gudenåkomitéen/VOS 16. september 2022

**KVÆLSTOF
FOSFOR**

MILJØMINISTERIET

Alle Kommuner

SKOV- OG NATURSTYRELSEN
J.nr. SNS-402-00012
Ref. OGC/mik
Den 16. februar 2010

Vådområde- og ådalsindsatsen - etablering af vandoplandsstyregrupper og udarbejdelse af vandoplandsplan

Baggrund
Der er den 27. november 2009 indgået aftale mellem Kommunernes Landsforening og Miljøministeriet om udmøntningen af vådområde- og ådalsindsatsen. Aftalen fastlægger hvordan indsatsen skal ske, herunder at der nedsættes en national styregruppe, som overvåger fremdriften i indsatsen. De statslige vandplaner, som danner rammen for indsatsen er offentliggjort den 14. januar 2010.

Indhold

Opsummering	3
Deltagerliste	5
Program for studiedag til Randers Fjord for Gudenåkomitéen/VOS	6
Udvalgte billeder	7
Plancher fra oplæg på Lillebjørn	8
PowerPoints fra dagen	12

Opsummering

Karen Lagoni bød velkommen til Naturcenter Randers og fortalte som intro til dagen om Randers Fjord og de tiltag, der er i gang i Randers.

Randers Fjord er langt fra at opnå god økologisk tilstand, og derfor arbejder udvalget i Randers med hvad der kan gøres yderligere. Der er i dag 10 større vandløbsrestaureringsprojekter gennemført/i gang, og derudover er der 4-6 nye vådområdeprojekter på vej. For at fremme den grønne omstilling, herunder en god økologisk tilstand i Randers Fjord, har Randers Byråd netop indgået et klimapartnerskab med landbruget. Formålet med Klimapartnerskabet er bla. at skabe grundlag for et boost i etableringen af vådområdeprojekter. Lavbundsprojekter og ny skove. Det forholder sig sådan, at implementeringen af et stort vådområdeprojekt i den indre del af Randers Fjord kan fjerne det meste af det kvælstof som kræves i hele Gudenåoplandet.

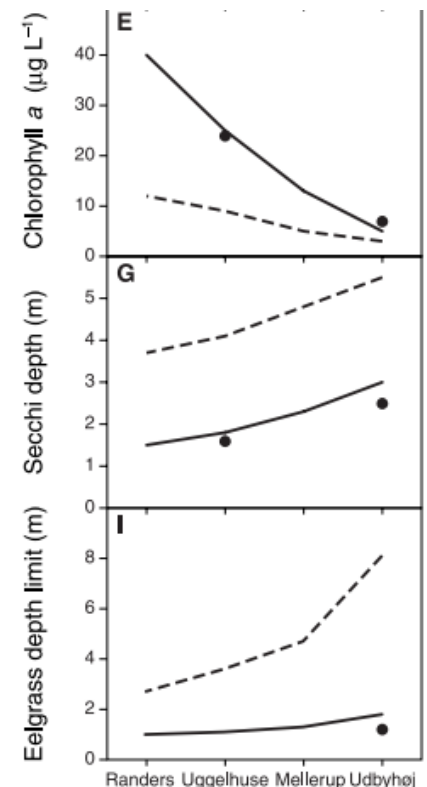
Ift. klimatilpasning ser Randers med sin beliggenhed ud til at kunne blive udfordret af vand, hvis man ikke gør noget. I Randers er det Fjorden, som bestemmer vandstanden (det gælder faktisk helt op til Langå). For at beskytte Randers Midtby skal der bygges dæmninger i 3 meters højde. Byrådet har stiftet et byudviklingsselskab, der i 2022 går i gang med "Flodbyen" - Randers' absolut største byudviklingsprojekt nogensinde. Midtbyen skal beskyttes samtidig med, at der skabes et meget attraktivt kvarter lige midt i hjertet af Randers.

Daniel Lindvig gav herefter et oplæg om Randers Fjord, VOS opgaven samt nyt på VOS området siden sidst.

Randers Fjord er 27 km lang. Der er over de sidste 150 år sket en fysisk modificering af fjorden fx uddybning af sejlrende (dette blev observeret på eftermiddagens sejlur). Næringssalttilførsel skete særligt fra 1970 og frem. Langs Randers Fjord er foretaget en del landvinding, hvor strandengene er omdannet til kunstigt afvandet landbrugsjord (oprettelse af pumpe- og landvindingslag).

Selve tilstanden i Randers Fjord bliver overvåget af Aarhus Universitet ved at måle på diverse parametre både i vandsøjlen og på bunden, og data kommer i en årlige NOVANA rapport. Det er kvælstof, der har den vigtigste negative påvirkning på det marine miljø generelt set i DK. Data viser, at udledninger af kvælstof nu er stagneret, efter cirka 20 år med fald. Konsekvenserne ses også i det danske havmiljø: algevæksten er stigende, og vandet er år for år blevet mere uklart. Mht. iltsvind ses der en stigning i udbredelse, varighed over året og intensitet.

Grafen tv. viser med stiplede linjer hvordan tilstanden så ud i Randers Fjord ift. ålegræsset udbredelse, sigtedybde og indhold af klorofyll a (alger) i starten af 1900-tallet, og den optrukne linje hvordan det rent faktisk forholder sig. Data i grafen kan bruges som en reference for hvordan tilstanden burde være i dag, såfremt Randers Fjord havde mål opfyldelse ift. miljøkrav.

Nyt siden sidst

- *Lettere overblik over projekter*

Vandplanperiode 3 (VP3) strækker sig fra 2023 – 2027. I modsætningen til de 2 tidligere planer, hvor projekterne fremgik af et regneark, er der til VP3 lavet en elektronisk oversigt over projekterne ("E-VOP").

- *Kystvandråd 2022-2023*

Fra aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug blev der vedtaget en revurdering af indsatsbehov og håndtering af resterende indsatsbehov for fjernelse af kvælstof i et genbesøg af vandområdeplanerne i 2023/24. Der er åbent for ansøgninger til at blive kystvandråd frem til 6. oktober 2022. Det forventes, at der nedsættes 3-5 kystvandråd nationalt. Opgaven for Kystvandrådene er, sammen med anerkendte eksperter, at bistå kommunerne i at afklare væsentlige udfordringer for at opnå målopfyldelse i kystvandet samt udarbejdelse af alternative indsatsprogrammer for at det givne kystvand kan opnå god tilstand (jf. EU's Vandrammedirektiv).

Det vurderes ikke relevant i relation til Randers Fjord for nuværende at ansøge om at blive Kystvandråd, da indsatskravet i den kommende planperiode er under 100 t samt at der ikke er en supplerende kollektiv indsats i genbesøget 2023/2024. VOS Randers Fjord har derudover en god dialog med Landboforeningerne i oplandet om den kollektive indsats ift. sikre lokalforankring, herunder identifikation af alternative indsatser. Embedsmandsgruppen følger og afventer resultatet af den nuværende proces, herunder særligt elementer omkring interessentinddragelse.

4

VOS Randers Fjord drøftede ifm. frokosten kort, hvordan der kunne følges op på Gudenåkommunernes helhedsplan for vandhåndtering lang Gudenåen – GudenåHelhedsPlan ([klik på dette link for at se Helhedsplanen](#)). En plan for den fremtidige håndtering af vandet skal sikres ikke at modarbejde arbejdet i VOSen med at fjerne kvælstof.

Gudenåkomitéen var enige om, at komiteen skal spille en rolle i at implementere helhedsplanen, samt at der skal afsættes ressourcer, også faglige, hertil. Dette ville Formanden meddele Borgmestrene på møde d. 19. september 2022.

Mulighederne for at få skabt et helhedsprojekt for Randers Fjord og oplandet, hvor vi kan lykkes med at få tilført eksterne midler fra EU og andre steder til at nå i mål med en fjord som har god økologisk tilstand, blev drøftet. Såfremt Borgmestrene bakker op om Gudenåkomitéens ønsker, skal embedsmandsgruppen komme med et oplæg til, hvordan et sådant projekt kunne laves.

Deltagerliste

Gudenåkomitéen/VOS

Karen Lagoni
Søren Gade
Steffen Drejer
Rune Kristensen
Jens Szabo
Aleksander Myrhøj
Niels Peter Mortensen

Kommune

Randers
Favrskov
Viborg
Silkeborg
Skanderborg
Norddjurs
Syddjurs

Bemanding af båd

”Guldsmeden”
”Isfuglen”
”Guldsmeden”
”Isfuglen”
”Guldsmeden”
”Isfuglen”
”Guldsmeden”

GK/VOS Embedsmandsgruppen

Michael Damm
Jens Albert Hansen
Daniel Lindvig
Majbritt Kjeldahl Lassen
Søren Kepp Knudsen

Kommune

Randers
Favrskov
Viborg
Silkeborg/ GK Sekretariatet
Norddjurs

”Guldsmeden”
”Isfuglen”
”Isfuglen”
”Isfuglen”
”Isfuglen”

Desuden deltog pens. sagsbehandler fra Randers Kommune, Hanne Wind-Larsen, i programmet fra 09.00 – 11.00

Program for studiedag til Randers Fjord for Gudenåkomitéen/VOS

- Kl. 09.00 Ankomst til Randers Naturcenter, Gudenåvej 20, 8920 Randers NV (Naturskolehuset)
- Kl. 09.05 Formiddagskaffe og rundstykke
Velkomst og præsentation til området v./ Karen Lagoni.
Oplæg om Randers Fjord og VOS-opgaven v./ Daniel Lindvig
- Kl. 09.30 Udlevering af redningsveste ved el-bådene ”Isfuglen” og ”Guldsmeden”.
- Kl. 09.45 Sejlene besigtigelse af vådområde ”Vorup Enge”.
Herefter sejles via loerne til Den Blå Bro.
- Besigtigelse af ”Storkeengen” oppe fra Den Blå Bro. Oplæg fra Randers Kommune (v./ Christina Sass Møller)
- Via båd passeres Randers Bro - skillelinjen mellem Gudenåen og Randers Fjord. Turen går herefter via industrihavnen til Randers Sejlklub.
- Kl. 11.30 Fælles frokost i Randers Sejlklub
- Kl. 12.30 Afgang mod Dronningborg Bredning med ”Lillebjørn” fra dennes kajplads (200 m fra sejlklubben).
- Kl. 12.40 Stop ved Dronningborg Bredning. Oplæg om området/iltsvind/dataindsamling.
Vådområder kan bidrage til at genskabe Randers Fjord som floddelta
- Kl. 13.00 Turen fortsætter ud i Randers Fjord i en god halv time inden retur til ”Dronningekajen”.
 Kaffe/the ombord på skibet ”Lillebjørn”
- Kl. 14.45 Forventet ankomst ”Dronningekajen”.
 Gåtur tilbage til Randers Naturcenter via Tørvebryggen og stisystem ved Gudenåen.

Udvalgte billeder

Plancher fra oplæg på Lillebjørn

(Søren Kepp Knudsen og Michael Damm)

Dybdegrænse for ålegræs i forhold til lys

Boks 1

$$\text{Dybdegrænse} = \begin{cases} 0,703 \cdot \text{sigtdybde} & C/N > 12,2 \\ 0,703 \cdot \text{sigtdybde} + 0.082 \cdot (C/N - 12,2) & C/N \leq 12,2 \end{cases} \quad R^2 = 0,81$$

Sammenhæng omsætning af N og saltindhold

$$\text{mg N kg}^{-1} \text{ dag}^{-1} = -0,2 \times \text{salinitet [\text{‰}]} + 10,41$$

Salinitet:

0 promille → 100% effekt

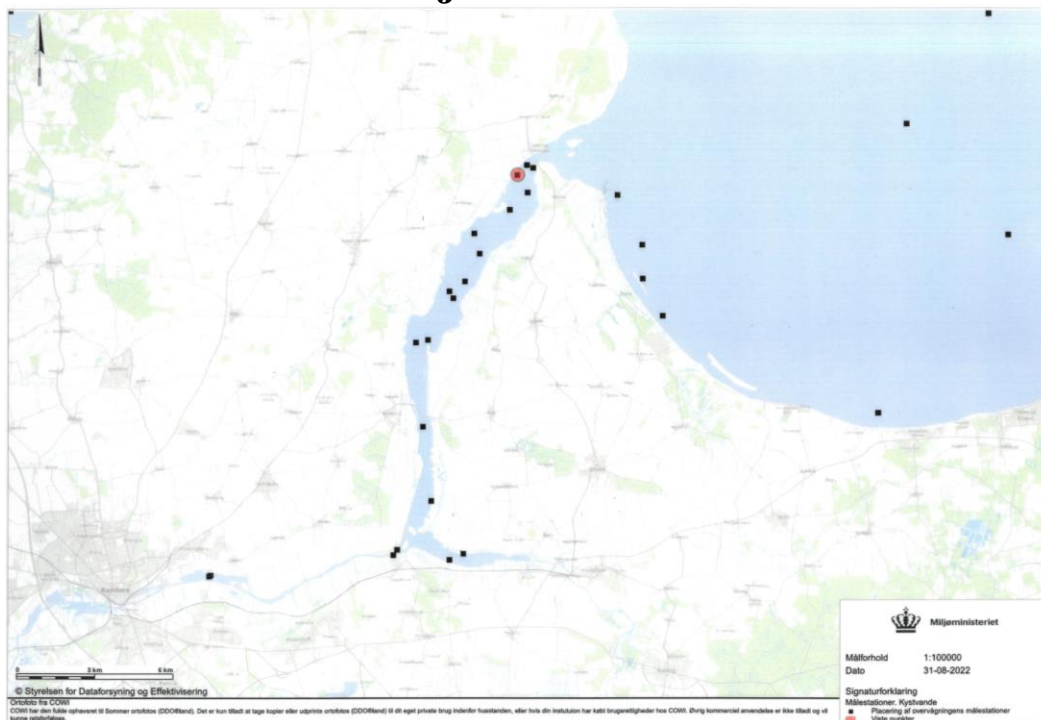
5 promille → 90,5% - Mellerup

10 promille → 80,8 – Yderfjord (5-18 promille)

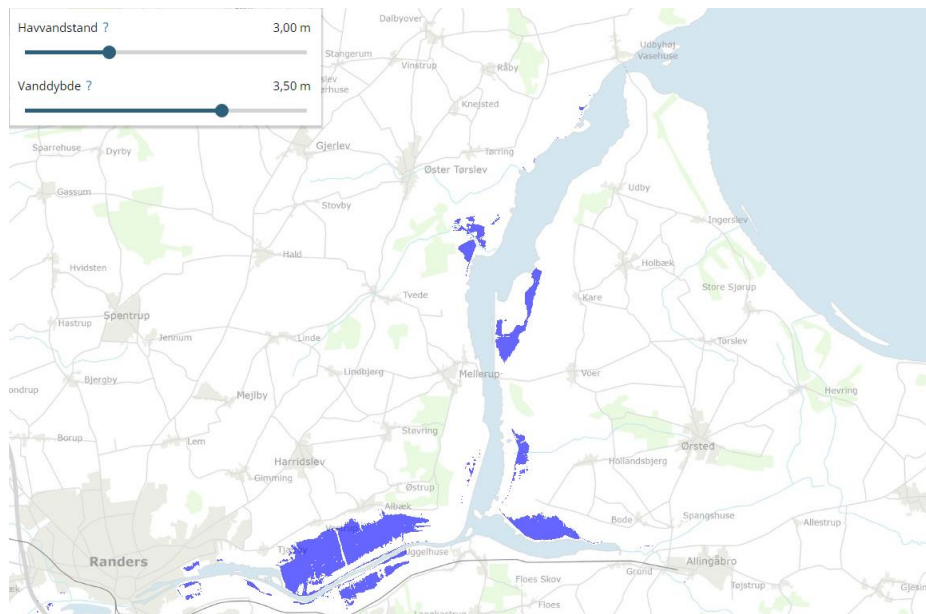
33 promille → 36,6 – Kattegat (20-33 promille)

8

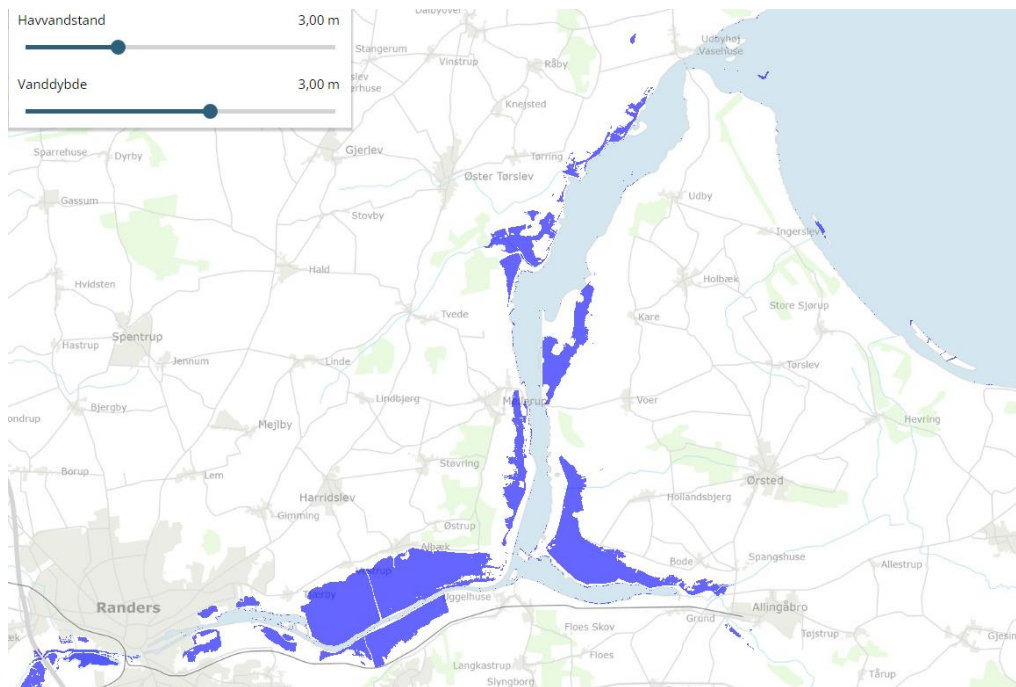
Prøvestationer i Randers Fjord

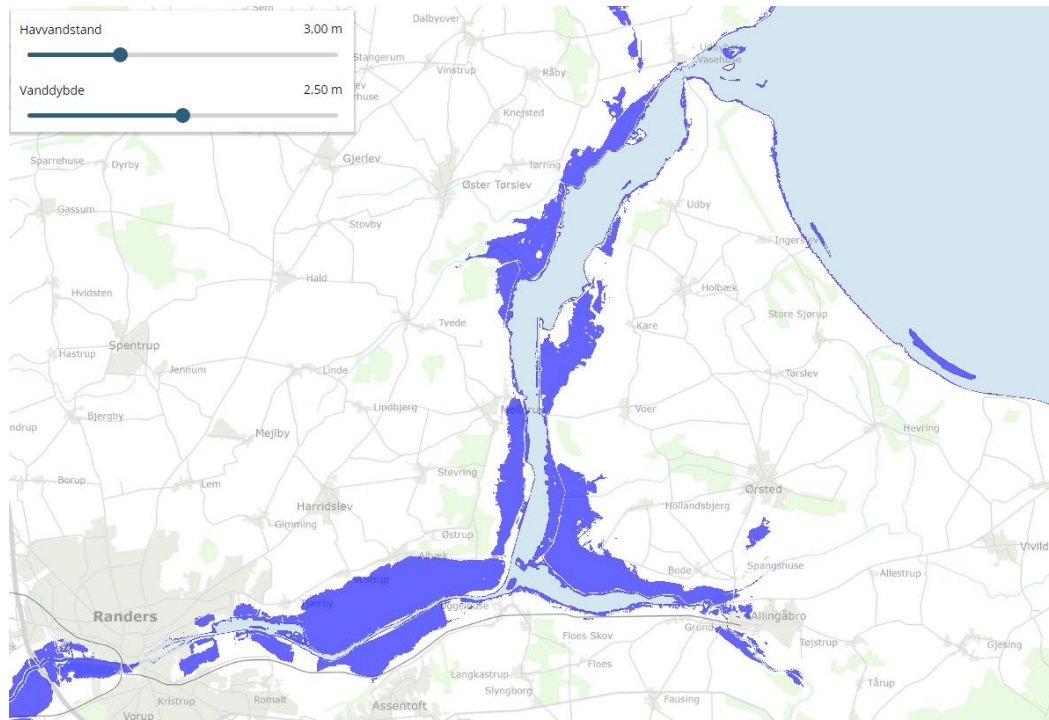
Vandstand -0,5 Meter: Blå områder er vanddækkede

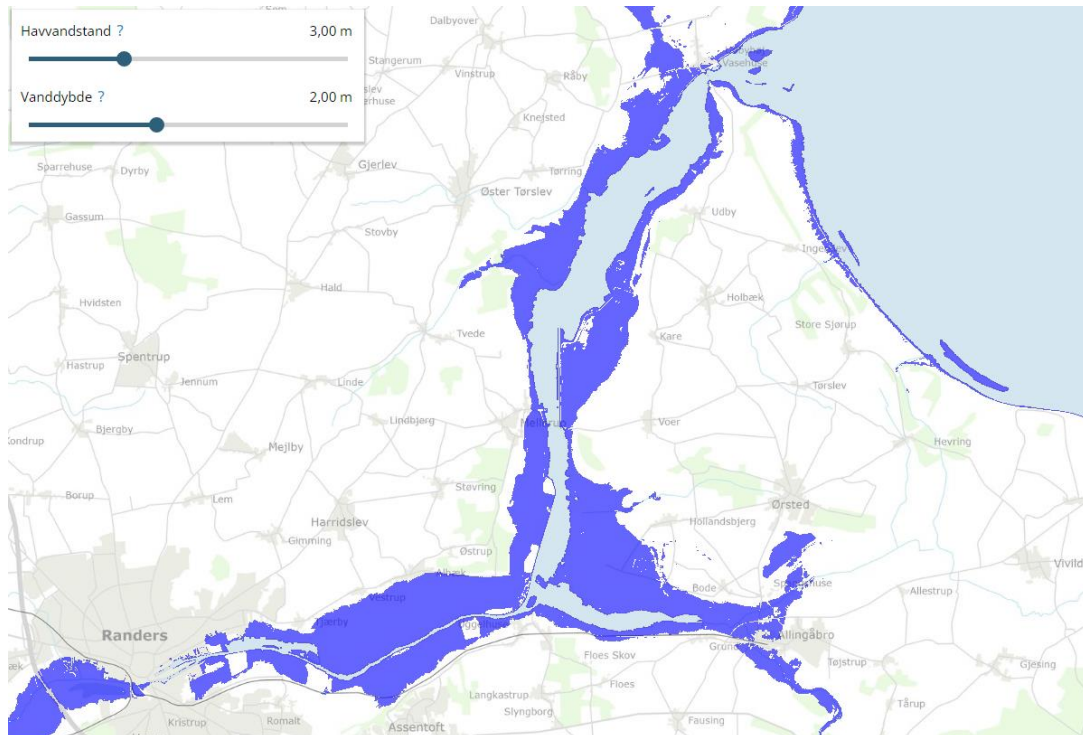
Vandstand 0 meter: Blå områder er vanddækkede

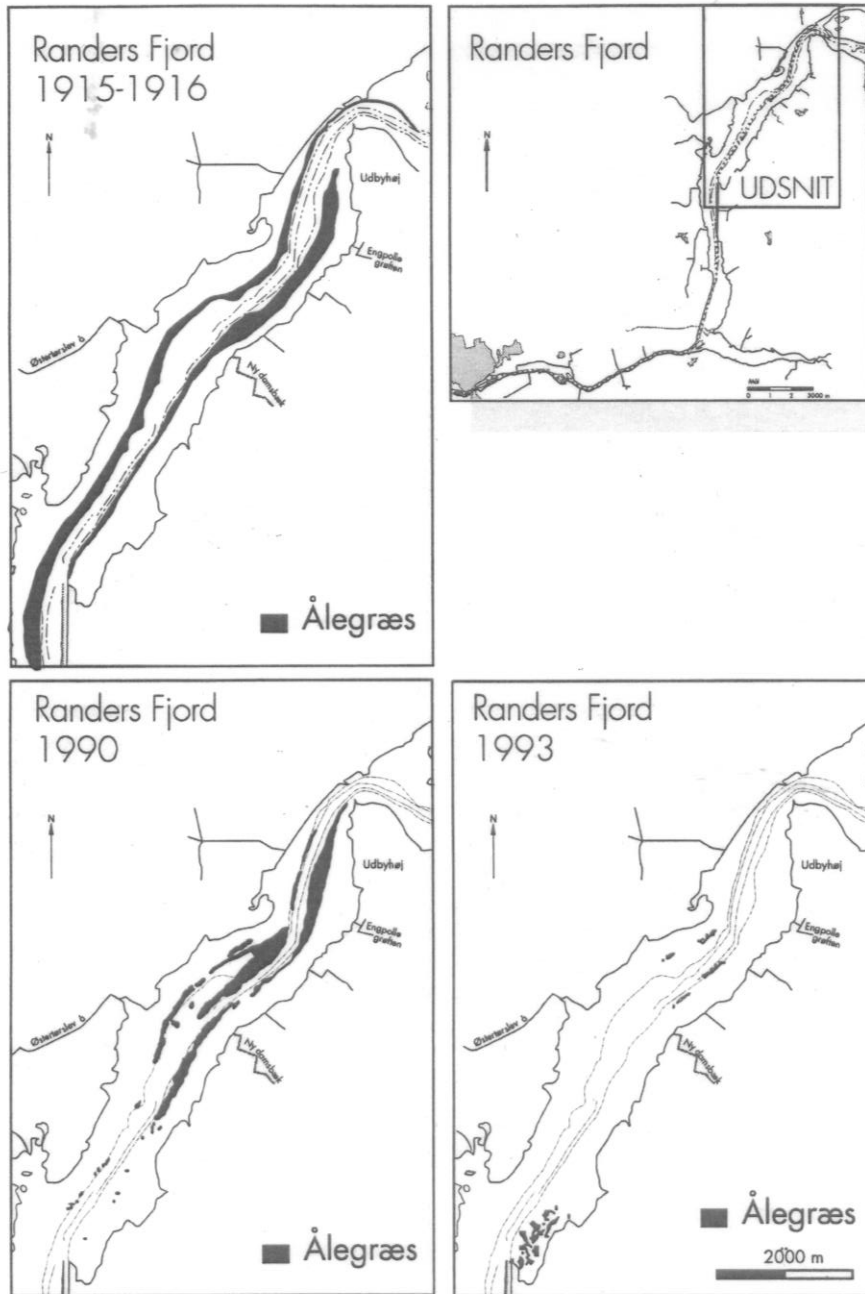
Vandstand +0,5 meter: Blå områder er vanddækkede

Vandstand +1 meter: Blå områder er vanddækkede

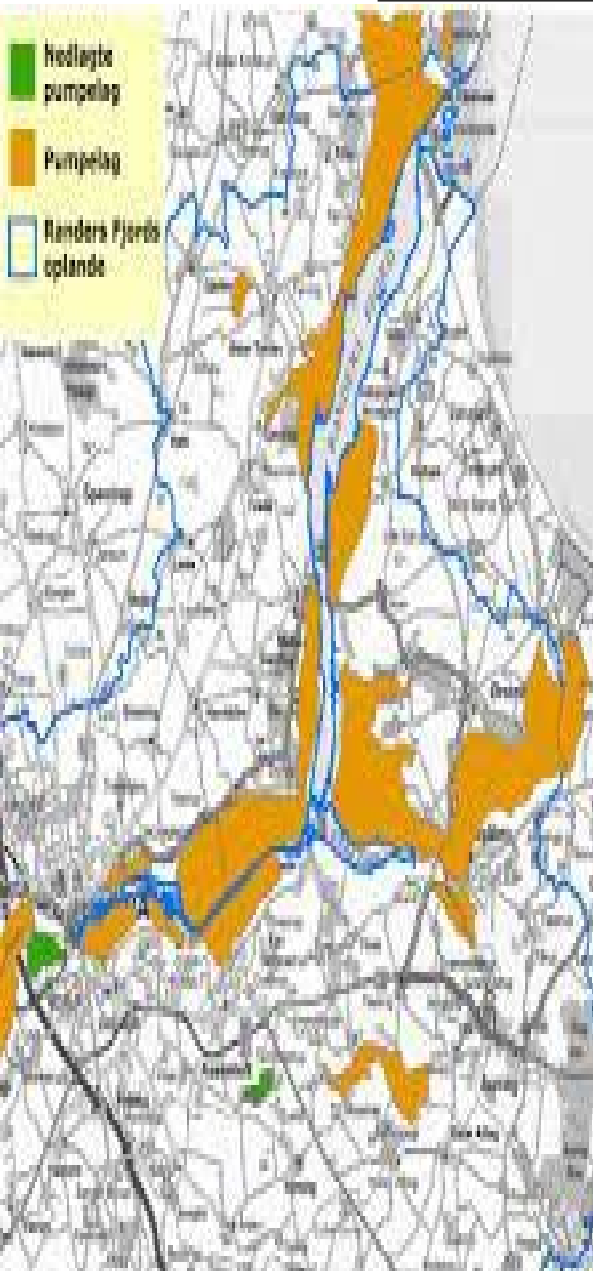
Udbredelse af ålegræs

Figur 2.5.1. Arealmæssig udbredelse af ålegræs i den ydre del af Randers Fjord i årene 1915 - 26, 1990 og 1993.

PowerPoints fra dagen

(oplæg fra Karen Lagoni og Daniel Lindvig)

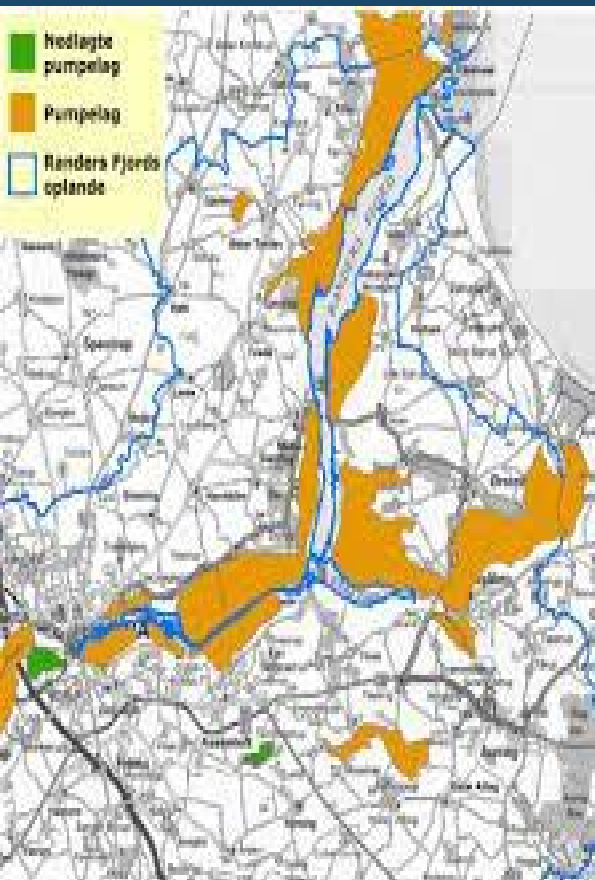
Behov 2027 på deloplande med deloplande		Kvælstof - helopland			Kvælstof - delopland			Fosfor - helopland			
	Nedstrøms kystvand	Areal, helopland	Status-belastning	Baseline-belastning	Mål-belastning	Indsatsbehov - brutto	Indsatsbehov - netto	Fordelt indsatsbehov 2027	Status-belastning	Baseline-belastning	Mål-belastning
Navn	ID	km ²	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons P/år	Tons P/år	Tons P/år
1 Lister Dyb	119	1877,9	1865,9	1790,1	1731,5	67,6	67,6	67,6	75,2	76,3	76,3
7 Juure Dyb	119	284,4	321,4	301,4	191,6	109,8	109,8	109,8	9,9	9,7	9,7
0 Knudedyb	119	1453,4	3014,4	2890,5	1144,7	1745,9	1745,9	1745,9	74,0	74,9	74,9
1 Grødyb	119	1820,4	2694,7	2575,4	1859,6	715,8	715,8	715,8	80,5	80,1	80,1
9 Vesterhavet, syd		5776,4	7967,9	7630,3					250,7	252,0	252,0
2 Ringkøbing Fjord	133	3476,5	4517,5	4236,6	2634,6	1602,0	1602,0	1602,0	103,6	104,1	104,1
1 Nisum Fjord, Følsted Kog	130	1202,5	1822,3	1684,2				633,7	47,3	47,9	47,9
1 Nisum Fjord, mellem	129	1311,9	1954,6	1802,7				55,1	50,2	50,7	50,7
9 Nisum Fjord, ydre	133	1615,1	2304,9	2123,6	1261,9	861,7	861,7	173,0	59,6	61,1	61,1
9 Vesterhavet, nord		5123,8	6895,5	6430,0	7237,2				166,9	169,0	169,0
1 Skagerrak		1270,6	1345,4	1235,4	1422,8				61,7	60,1	60,1
5 Nordlige Kattegat, Ålbæk Bugt		538,3	678,5	624,7	705,6				31,5	30,6	30,6
1 Nisum Bredning	233	596,7	867,8	758,4	536,0	222,4	222,4	222,4	32,5	31,7	31,7
3 Kås Bredning og Veng Bugt	234	1330,0	1844,2	1585,0	1397,5	187,4		25,2	68,9	67,8	67,8
4 Løgstør Bredning	235	5081,9	6121,4	5366,9	3020,0	2346,9	42,3	17,1	189,7	184,0	184,0
5 Thisted Bredning	234	552,0	1049,9	949,3	389,4	559,9	559,9	559,9	37,7	37,1	37,1
8 Hjarbæk Fjord	157	1177,8	1716,4	1531,7	637,1	894,6	894,6	894,6	40,2	38,3	38,3
7 Bjørnholms Bugt, Ritsgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning	234	2621,2	3466,4	3062,6	1428,5	1634,0	739,5	739,5	93,5	89,8	89,8
8 Halkær Bredning	235	273,5	602,5	535,4	164,6	370,8	370,8	370,8	12,8	12,2	12,2
5 Nibe Bredning og Langerak		7599,2	10498,8	9232,9	8683,9	549,0			343,1	336,4	336,4
9 Mariager Fjord, indre	160	268,7	479,3	421,0	183,9	237,1	237,1	237,1	8,2	7,9	7,9
1 Mariager Fjord, ydre	222	572,0	895,6	768,8	760,8	8,1			17,9	17,3	17,3
9 Kattegat, Ålbørn Bugt		1307,0	1842,7	1662,1	1075,4				68,7	69,6	69,6
1 Randers Fjord, indre	137	3105,1	2846,4	2482,4	2215,3	267,1	267,1	338,5	96,1	93,4	9
1 Randers Fjord, ydre	138	3254,2	3006,7	2621,5	2260,3	361,3	94,1	22,8	99,6	96,7	9
3 Hvirving Bugt		3457,0	3170,2	2769,1	3235,5				103,7	100,7	100,7

Vi har i Randers gennemført eller er på vej med 10 større vandløbsrestaureringsprojekter.

Vi har gennemført 4 vådområdeprojekter

4-6 vådområder er på vej.

Klimapartnerskab med landbruget

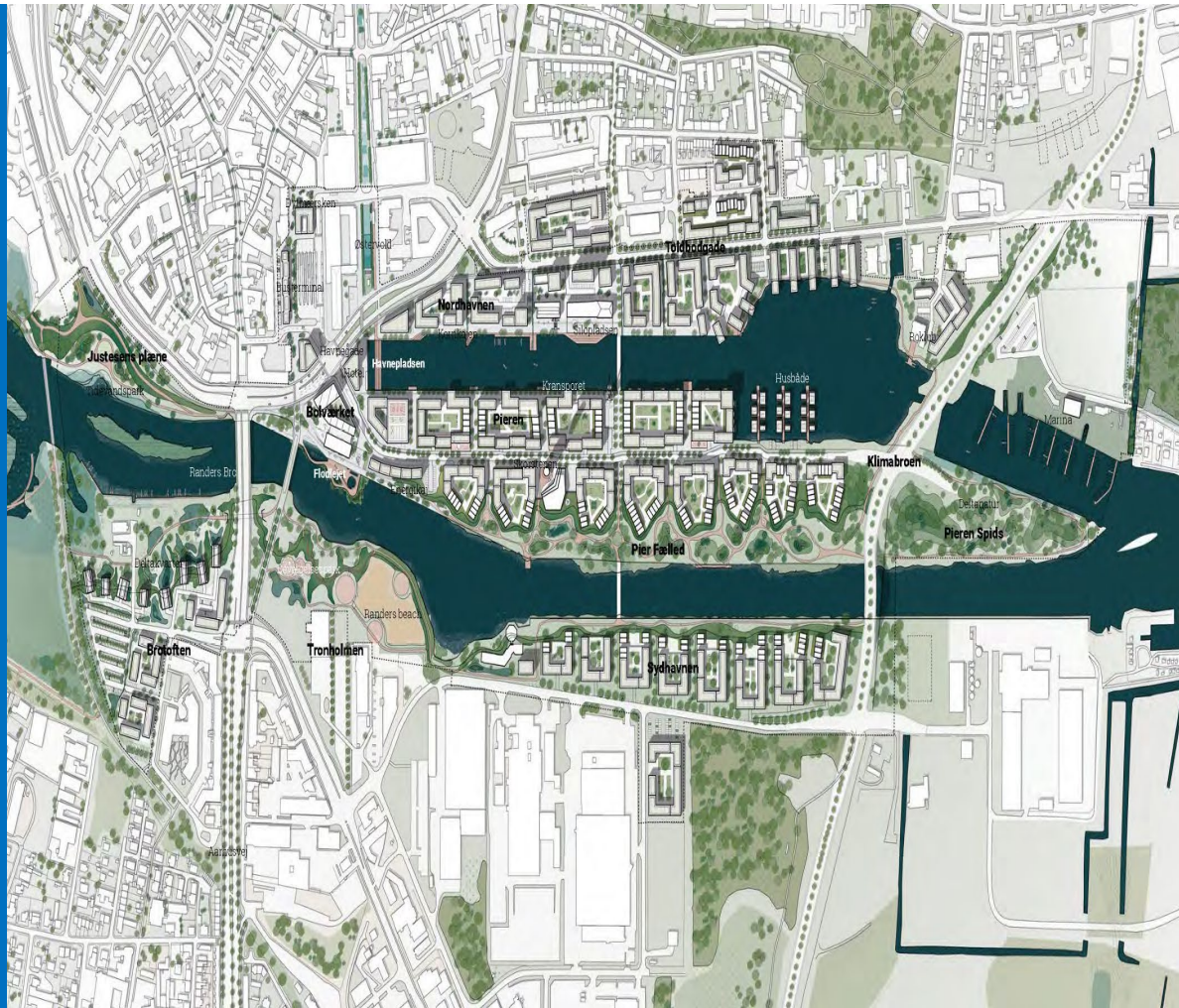
- Grønne udviklingsplaner
- lavbund, vådområde- og klimaskovrejsningsprojekter
- bæredygtig energiforsyning og produktion

Skabe grundlag for et boost i etableringen af Vådområde projekter og skove

Et stort vådområde projekt kan fjerne det meste af det kvælstof som kræves i hele Gudenå oplandet.

FLODBYEN RANDERS

- Flodbyen er Randers' absolut største byudviklingsprojekt, som opstartes i år.
- Det strækker **59 ha** (landareal) **335.500 etagemeter**
- Det er et **klimatilpasningsprojekt**
- Det er et **mobilitetsprojekt**
- Det skaber **ny naturnær og bæredygtige boliger**

2. BROTOFTEN

VISUALISERING - BROTOFTEN

BROTOFTEN - ATTRAKTIVE GLEDENÅ-BOLIGER - I STORMFLOD

BROTOFTEN - ATTRAKTIVE GLEDENÅ-BOLIGER

Normal vandstand

Højvandet i fremtiden

Randers Fjord og VOS opgaven

: /v. Daniel Lindvig

Randers Fjord og VOS opgaven

- Randers Fjord
- VOS opgaven
- Nyt siden sidst

Randers Fjord

- 27 km lang. Fra 0-18 promille salinitet. Fysisk modificering af fjorden over de sidste 150 år. Uddybning af sejlrende. Eutrofikation særligt fra 1970 og frem.
- Varieret jordbund: sandede jorder i den sydvestlige del og lerjorde i den nordlige del. Langs Randers Fjord er foretaget en del landvinding, hvor strandengene er omdannet til kunstigt afvandet landbrugsjord ved oprettelse af pumpe- og landvindingslag.
- I store dele af Det Midtjyske Søhøjland findes større områder med skov og hede. Størstedelen af afvandingsområdet er dog landbrugsland fra den magre jord syd for Silkeborg til den fede lerjord i ved Hadsten.
- Andelen af landbrugsjord udgør 70 % (8 % mere end landsgennemsnittet). Skov udgør cirka 15 % af oplandet til Randers Fjord. Naturarealer som eng, mose, overdrev, søer og vådområder udgør knap 9 % i oplandet, svarende til landsgennemsnittet.

Tilstandsvurdering

I de forskellige områder og på de forskellige stationstyper er der fokus på følgende tre overordnede elementer:

- 1) fysiske og kemiske forhold i vandsøjlen,
- 2) biologiske forhold i vandsøjlen og
- 3) kemiske og biologiske forhold på bunden

Randers Fjord overvågning miljøtilstand

Årlige NOVANA-rapporter viser tilstanden for naturen og vandmiljøet i danske kystvande.

Overvågningen gennemføres i forhold til behovene ud fra følgende kriterier:

- opfyldelse af Danmarks forpligtigelser i henhold til EU-lovgivning og national lovgivning om overvågning af natur, vandmiljø og luftkvalitet
- dokumentation af effekt og målopfyldelse af nationale handleplaner for vandmiljø og natur, herunder vand- og naturplaner efter Miljømålsloven og bekendtgørelse af lov om vandplanlægning, tiltag på landbrugsområdet samt det landsdækkende luftkvalitetsmåleprogram
- opfyldelse af Danmarks forpligtigelser i henhold til internationale konventioner om natur og miljø
- viden om årsagssammenhænge i det marine miljø.

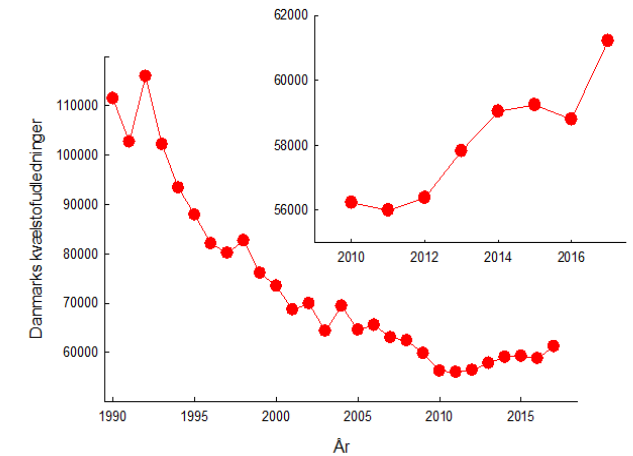
Baggrund og status

Status 2022:

Langt fra god miljøtilstand i vores kystvand

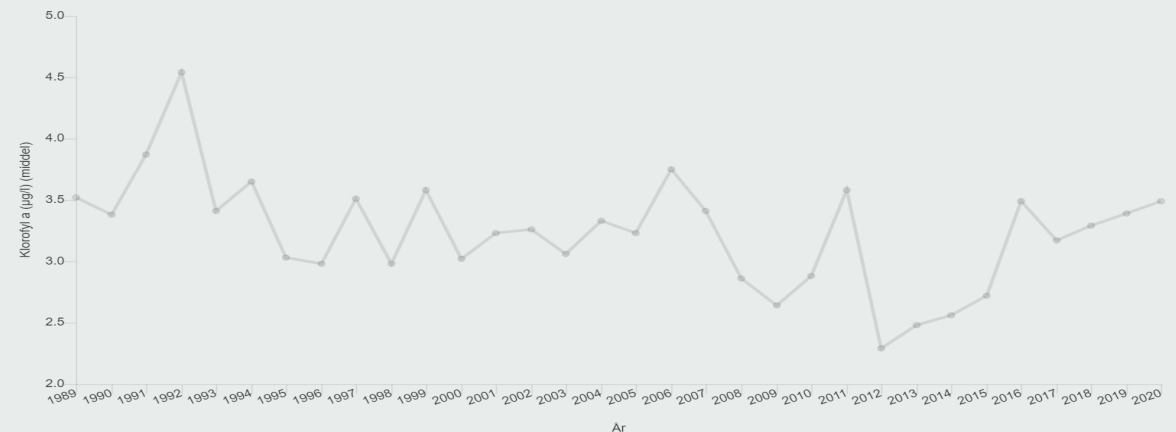
Den positive udvikling (pga. bl.a. forbedret spildevandsrensning i 1990'erne/00'erne, er stagneret de seneste ca. 10 år.

Effekten af det, vi laver tager lang tid, der findes ingen hurtige løsninger og der er behov for mere handling

Udvikling i planteplankton i havet

Fjorde og kystvande

Påvirkninger

- Fysisk og kemiske forhold
 - åbne/fjorde, dybde, vandudveksling, salt, temp., lagdeling, nedbør mv.
- Menneskeskabte påvirkninger
 - Næringsstoffer, miljøfarlige stoffer, fiskeri, havbrug, klapping, offshore industri, råstofindvinding mv.

Næringsstoffer (miljøfarlige stoffer og fiskeri) -> bred geografisk påvirkning

”Filtration” af naturlige variation

Indsatsbehov på landsplan (kvælstof)

Kvalitetsparametre:

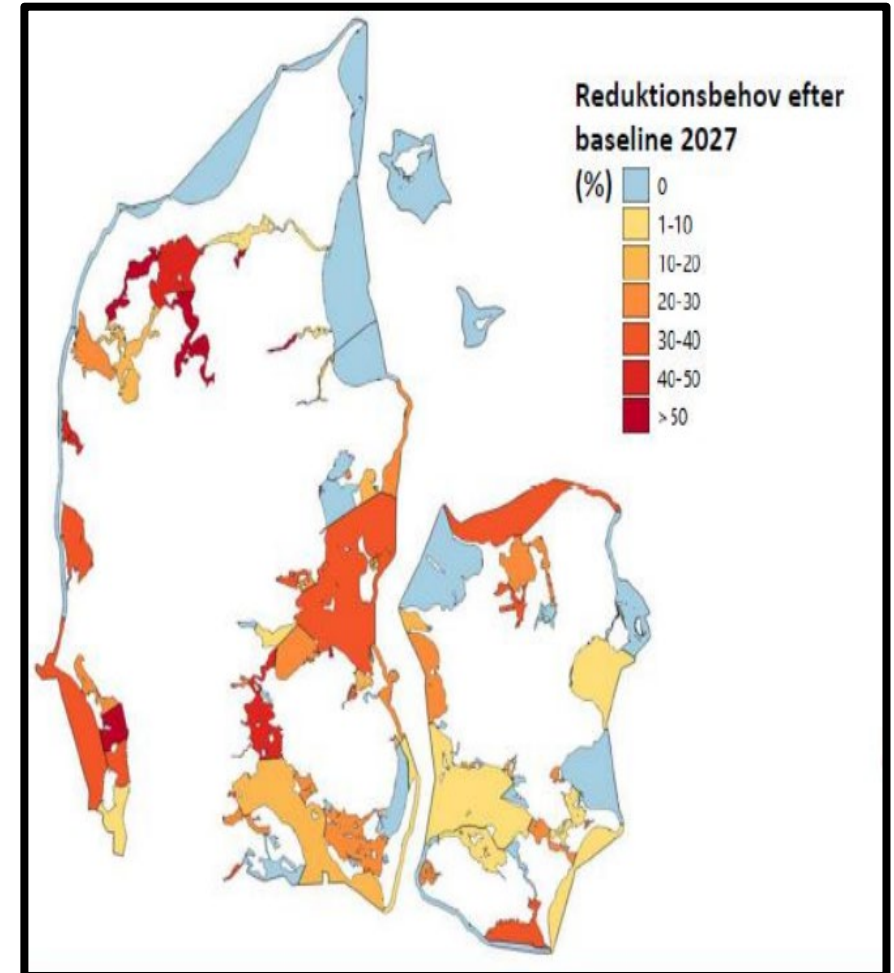
vandkemi-, saltholdigheds-, temperatur-, sigtdybde-, klorofyl- og fluorescensmålinger

dyreplankton, planteplankton og primærproduktion bundfauna
makroalger

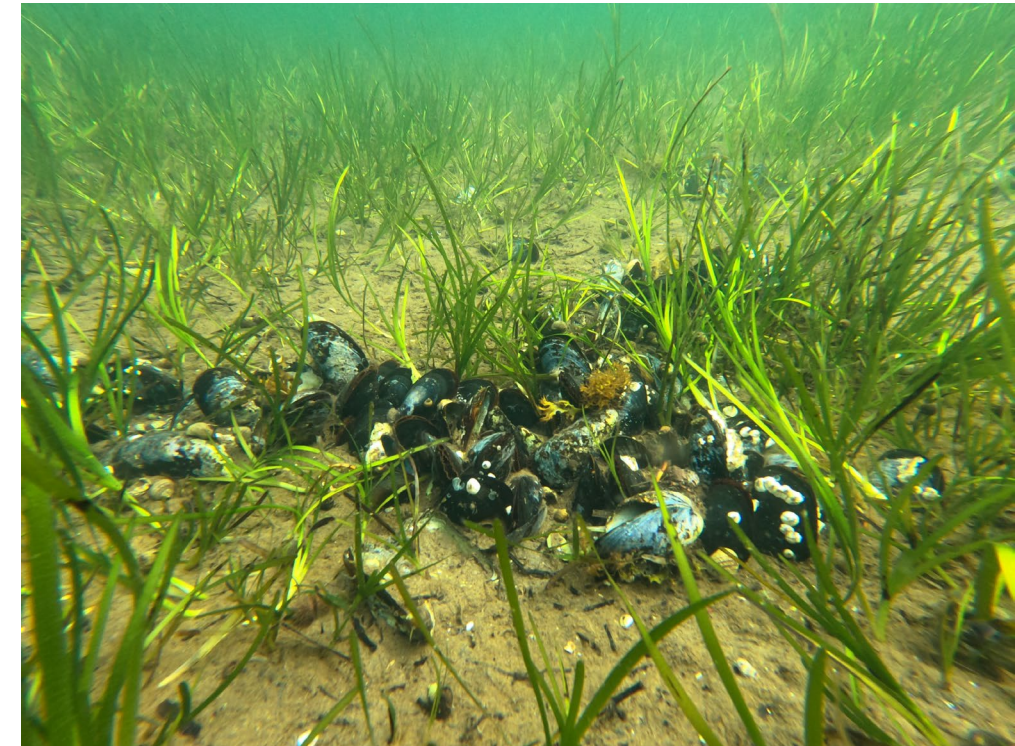
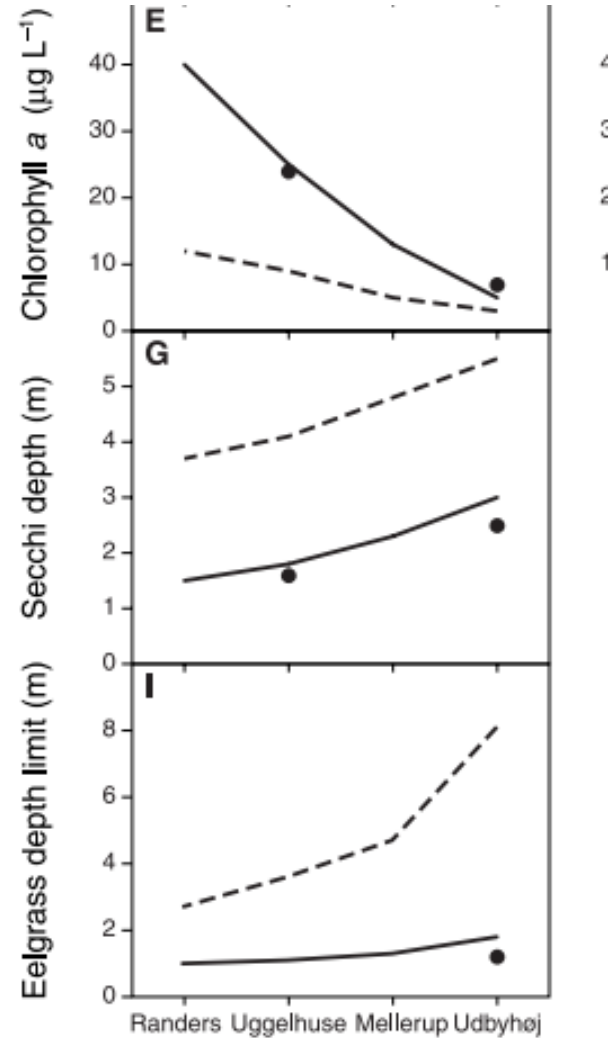
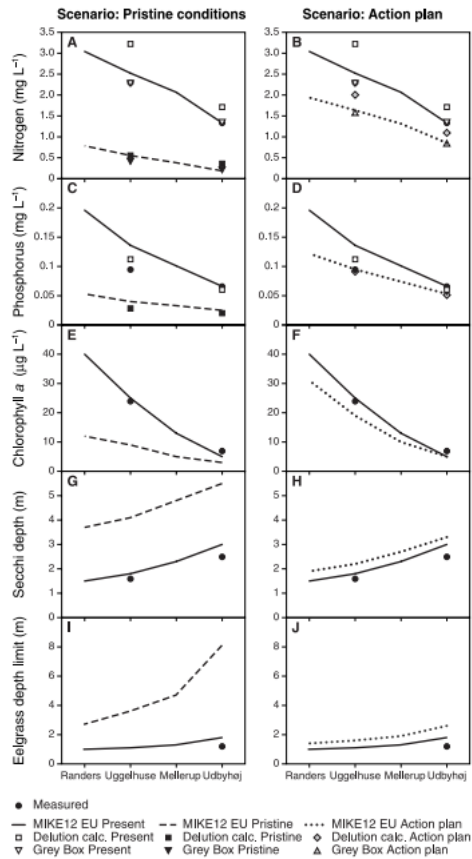
ålegræs

miljøfarlige stoffer

sediment

Randers Fjord reference tilstand

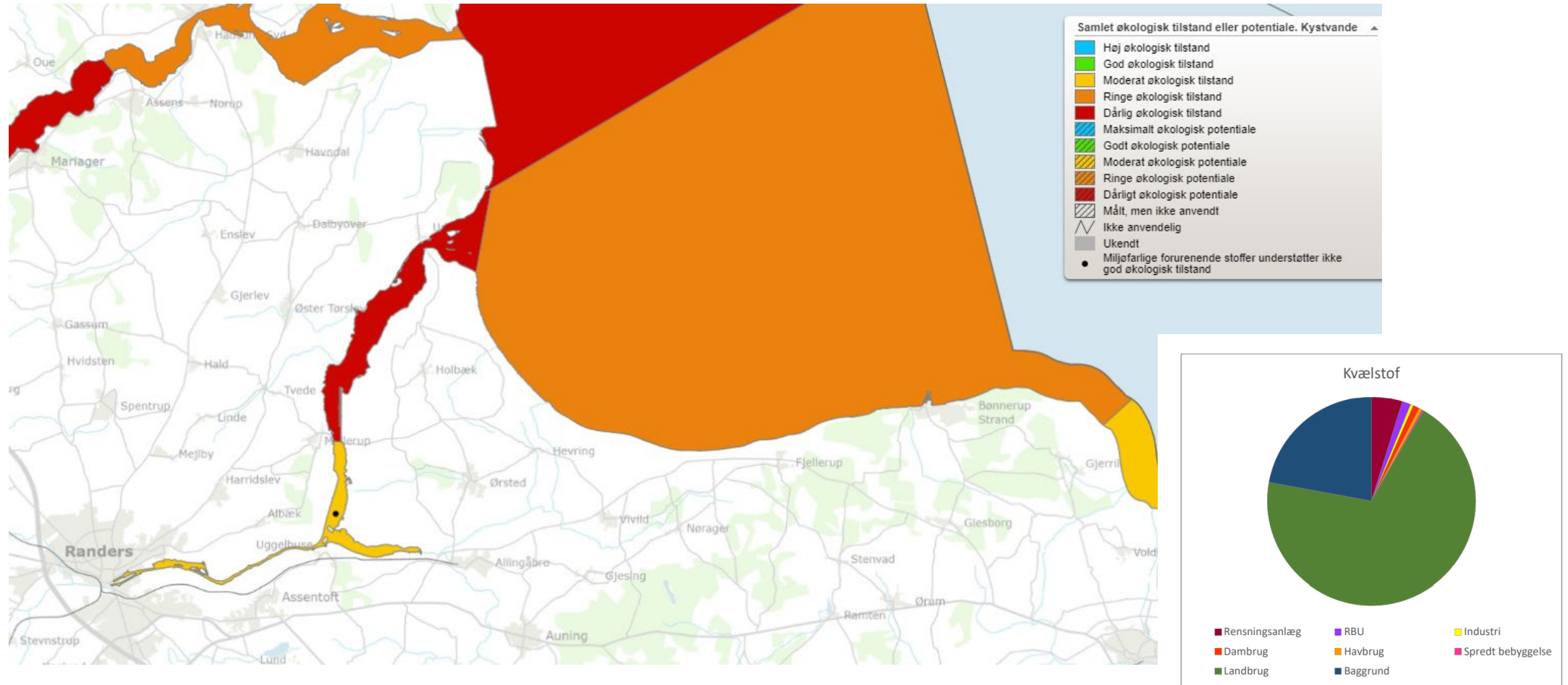
Randers Fjord reference tilstand

- Ålegræsudbredelse markant reduceret i udbredelse (tidligere op til 8 meter vs. 1-1,5 meter i dag og på meget større arealer)
- Sigtedybden markant reduceret
- Væsentligt flere alger end normalt

Figure 4. Distribution of eelgrass (*Zostera marina*) in Randers Fjord in 1915, 1990, 1993 and 1997.

Økologisk tilstand af Randers Fjord

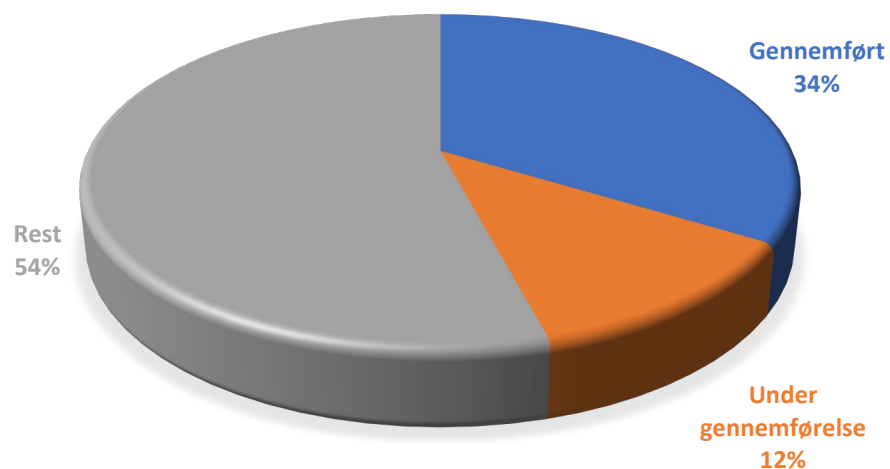

Figur 3.1. Fordelingen på kilder til den samlede landbaserede kvælstoftilførsel til kyst fra Danmark. Den procentvise andel fremgår af tabel 3.27.

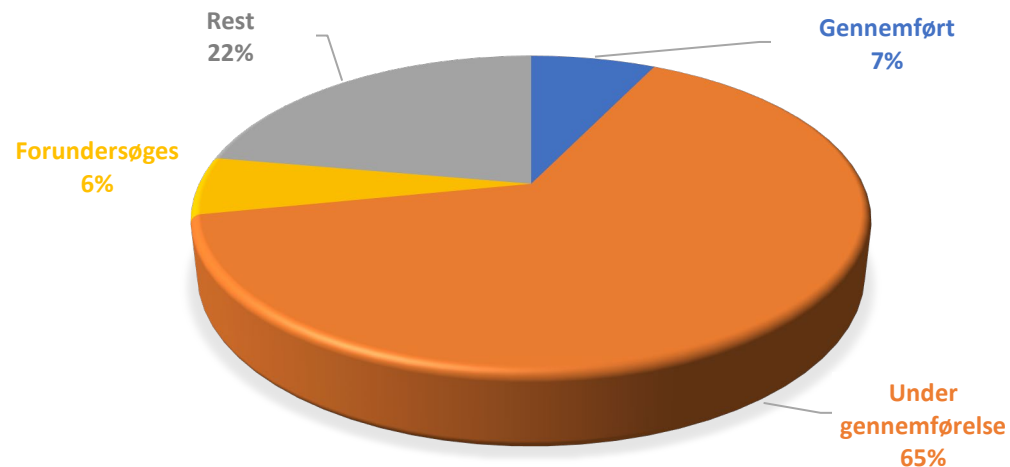
Opfyldelse af mål i vandplanerne

Vi er bagud på at nå i mål med kravene for både VP1 eller i VP2
Nu går vi ind i den 3. planperiode, som i princippet er den sidste

KVÆLSTOFINDSATS VP1

KVÆLSTOFINDSATS VP2

Status N-vådområder Randers Fjord pr. 15. september 2022

	VP1	VP2
Opgivne projekter (forundersøgte)	9	3
Realiserede projekter	3	2
Projekter under realisering	1	8
Projekter under forundersøgelse	-	1
Reduktionskrav	71,5 t N/år	111 t N/år
Opnået reduktion (hvis alle projekter realiseres)	32,8 t N/år 45,8%	83,68 t N/år 75,4%

3. Planperiode 2023-2027

- Forventes vedtaget 22. december 2022
- Indsatskrav til kvælstof-vådområder i oplandet er pr. 1. juni tilrettet af Miljøstyrelsen – nedsat fra 99,2 t N/år til 84,1 t N/år.
 - Skyldes iflg. MST en teknisk fejl i afgrænsningen af kystområderne og koblingen til beregning af belastningen fra del-vandoplandene
- Det er stadig en betydelig indsats, i samme størrelsesorden som det der opnås i 2. planperiode
- Genbesøg i 2023/24 – udviklingsprojekter i mellemtiden

- Prioritering af de største projekter med mulighed for synergi for andre dagsordener
- God lokalforankring og inddragelse af interessenter (landbruget)
- VOS møde 18. november

Perspektiverne for det fremtidige arbejde

- En (kæmpe) stor opgave forude – det tager tid
- Lokal forankring, samarbejde og ejerskab
- Miljømæssige gevinster; naturgenopretning, biodiversitet i å-dalene, rekreative muligheder, klima gevinster, løsning på problem områder mv.
 - Kystvande: miljø og natur, rekreativ anvendelse, fiskeri, robust ift. fremtidig landbrug, klima mv.
 - Erfaringer der viser effekt og resultater : højproduktive marine områder

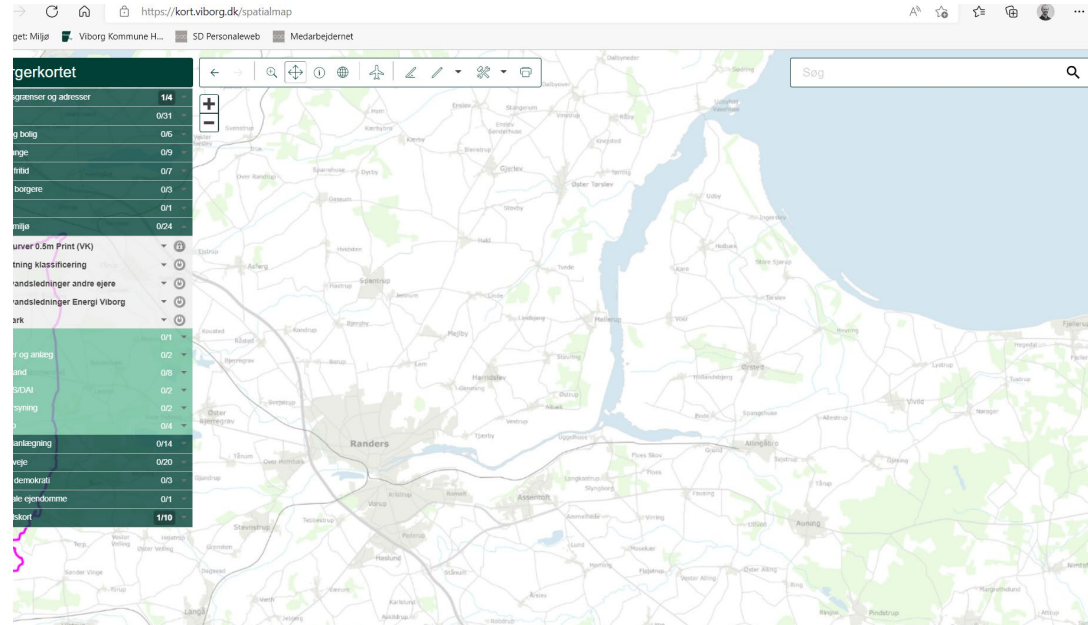

Ny online VOP i 3. planperiode

Vandoplysningsplan: 15 Randers Fjord

Statistik over vandforsyning og afløb for forskellige ejendomme i Randers Fjord. Tabellen er opdelt i seks hovedkategorier (A1-A6) og indeholder detaljerede data om ejendomme, vandforbrug og afløbskapacitet.

BT	Post	Postnavn	Byggetår	Post	Estimeret	g	l	g	l	g	l	g	l	g	l	g	l	g	l
A1 - Ejendomme																			
[Data for ejendomme i A1]																			
A2 - Samfundsmæssige																			
[Data for samfundsmæssige i A2]																			
A3 - Kvalitet																			
[Data for kvalitet i A3]																			
A4 - Projekter																			
[Data for projekter i A4]																			

- Projektindtegning arealmæssigt
- Status for indsatserne på tværs af ordningerne
- Integration med Klima-lavbundskortet.

Kystvandråd 2022-2023

- Fra aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug blev der vedtaget en revurdering af indsatsbehov og håndtering af resterende indsatsbehov for fjernelse af kvælstof i et genbesøg af vandområdeplanerne i 2023/24
- Pilotordning med 3-5 kystvandråd nationalt
- Kystvandrådene har til opgave, sammen med anerkendte eksperter, at bistå kommunerne i at afklare væsentlige udfordringer for at opnå målopfyldelse i kystvandet samt udarbejdelse af alternative indsatsprogrammer for at det givne kystvand kan opnå god tilstand jf. EU's Vandrammedirektiv.
- Det vurderes ikke relevant i relation til Randers Fjord for nuværende at ansøge pilotordningen.
- Embedsmandsgruppen følger og afventer resultatet af den nuværende proces, herunder særligt elementer omkring interessentinddragelse.

Iltsvind

Iltsvind i *Halkær Bredning* ved Nibe. Vandet er farvet grumset rustrødt af purpursvovlbakterier og der lugter af svovl i området. Det betyder død for livet i vandet ved Halkær Bredning.

Området omfatter cirka 600 hektar i bredningen og omkring 500 hektar er synligt påvirket i en fane udenfor dæmningen.

Den alvorlige situation har været i de lokale aviser.

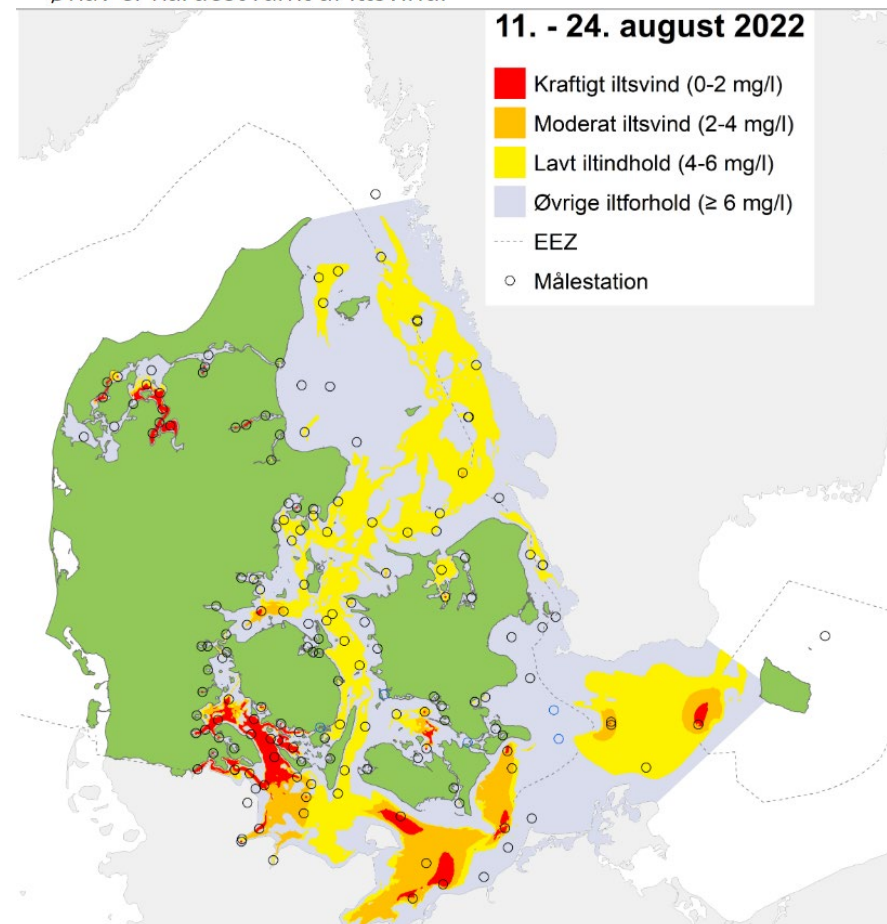

Kraftigt iltsvind rammer store områder

02-09-2022

Natur NOVANA Vandmiljø

Limfjorden, Mariager Fjord, Haderslev Fjord, det sydlige Lillebælt og tilhørende sydøstjyske fjorde samt Det Sydfynske Øhav er hårdest ramt af iltsvind.

Bilag 2

Værktøjer til fremme af vådområde-indsatsen i oplandet til Randers Fjord

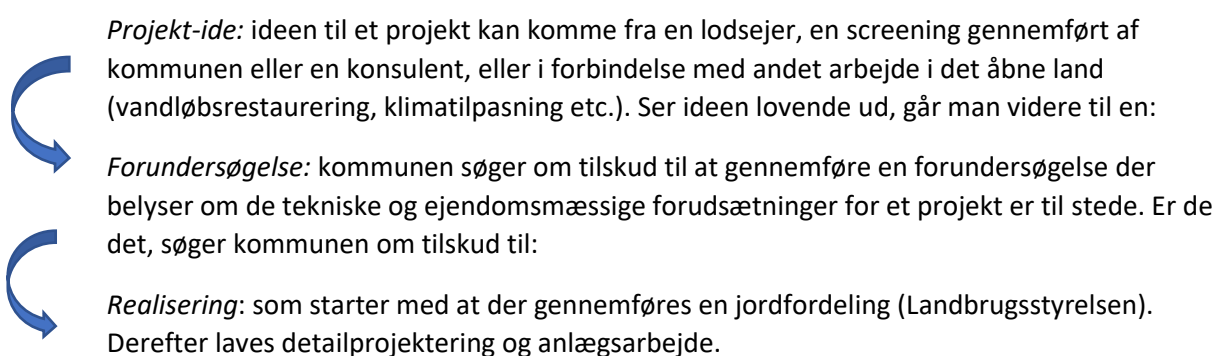
OPLÆG

Indsatsen for at reducere udledningen af kvælstof (N) og fosfor (P) til vandløb, søer og indre farvande er baseret på frivillighed. Kommunerne i oplandet har et fælles ansvar for at gennemføre de indsatser som er fastlagt i statens vandområdeplaner, men det er op til den enkelte kommune at vælge hvilke og hvor mange projekter den gennemfører. Lodsejerne deltager i projekterne på frivillig basis, mod kompensation for det indtægtstab der påføres når arealer der indgår i projekterne vådlægges og tages ud af drift.

Ekspropriation anvendes sjældent og kun i meget særlige tilfælde, fortrinsvis hvis ejeren af et lille men centralt beliggende areal i et projektområde ikke vil medvirke.

Rammerne for indsatsen (også økonomisk) er fastlagt af staten, men kommunerne kan indenfor disse rammer i en vis udstrækning selv vælge hvordan projekterne gennemføres og tilpasse til de lokale forhold.

Projekterne er delt op i faser:

I løbet af projektets faser er der mange forskellige muligheder for at fremme gennemførelsen i forhold til lodsejernes opbakning.

Der kan afholdes møder med lodsejerne og evt. andre i lokalsamfundet, på forskellige tidspunkter i projektforsløbet. Nogen holder det første møde allerede inden der sendes en ansøgning om forundersøgelse. Her kan lokalt kendte landbrugs konsulenter, oplandskonsulenter og/eller den lokale landboforening også deltage. Når jordfordelingen starter, afholder Landbrugsstyrelsen også et opstartsmøde, hvor der blandt andet skal nedsættes et lodsejerudvalg der medvirker ved fastsættelsen af priserne for de arealer der indgår i jordfordelingen.

Kommunerne i Randers Fjord-oplandet har arbejdet med opgaven i mange år, og har for de flestes vedkommende opnået stor erfaring med arbejdet. Men det er desværre ikke lykkedes at opfylde de reduktionsmålsætninger der er fastlagt i vandområdeplanerne. Derfor gøres der nu en endnu mere samlet og fokuseret indsats.

Det fælles fokus indebærer blandt andet, at der skal arbejdes mere målrettet på at gennemføre projekter i tilknytning til Gudenåens hovedløb.

Derudover opfordrer Vandoplandstyregruppen til, at der afsættes flere ressourcer til opgaven, både fra statens side og i de enkelte kommuner.

For at fremme gennemførelsen af så mange projekter som muligt, og dermed opnå den reduktion af næringsstofbelastningen af Randers Fjord, som staten har fastlagt som målsætning, anbefaler Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord, at kommunerne i oplandet **overordnet set** lægger særlig vægt på følgende:

- Undersøgelse af alle projektideer, også genoptagelse af ideer der tidligere er blevet opgivet
- Tidlig inddragelse af lokale landbrugsorganisationer
- Tidlig inddragelse af nøgle-lodsejere
- Løbende og tæt dialog med udtagnings-/oplandskonsulenter
- Tæt dialog med involverede lodsejere i hele processen.
- Stor opmærksomhed på mulighederne for synergi med andre dagsordener, inklusive supplerende finansieringsmuligheder.

Af mere **konkrete værktøjer** anbefales det at anvende følgende:

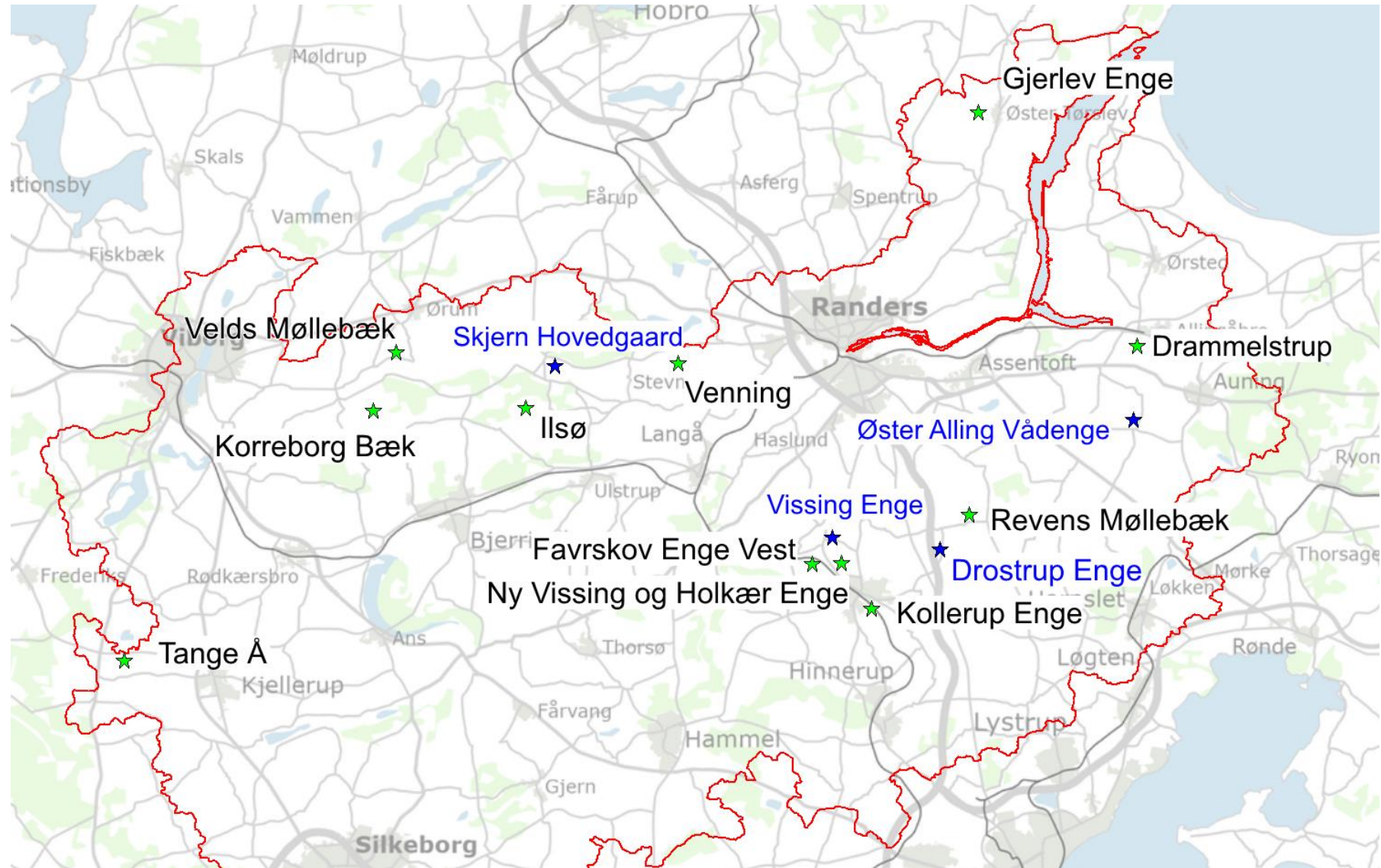
- Brug i vidt omfang den lokale landboforening og/eller landbrugskonsulenter som indgang til dialog med lodsejere – de må gerne stå som vært for møder osv.
- Læg løbende projektidéer ind i ”banken” i VOPen, også selvom de er på et meget tidligt stadie.
- Snak med nabokommunen om der kan gennemføres fælles projekter hen over kommunegrænsen, eventuelt med Naturstyrelsen som projektejer.
- Brug Gudenå Helhedsplanens afsnit om vandhåndtering meget aktivt som løftestang for indsatsen.
- Undersøg om der er politisk opbakning til at anvende ekspropriationsværktøjet oftere, hvis et projekt går i stå på grund af enkelte lodsejeres modstand.
- Insister på at bruge den seneste faglige viden i vurderingen af om et projekt er effektivt nok til at få tilsagn om tilskud – det er i orden at udfordre statens rammer.
- Undersøg tidligt om det er muligt at inddrage kommunale arealer i en jordfordelingsproces, og om der er (politisk) interesse for at opkøbe arealer til naturbeskyttelsesformål eller publikumsfaciliteter.
- Udnyt muligheden for at lade Naturstyrelsens lokale enhed indgå som projektejer. NST kan ifølge de gældende regler tage op til 20% af indsatsen i oplandet.

Bilag 3

Vandopland 1.5 Randers Fjord. Samlet oversigt over N-vådområder pr. november 2022

★ = 1. planperiode.

★ = 2. vandplanperiode

Udfyld de lysegrønne felter - de grå felter må ikke ændres!

P-VOP version 3.0 (18. marts 2013)

P- Vandoplandsplan for Vandopland 1.5 Randers Fjord

Version : 6
 dato 05-nov-20

NST-4256-00001

Formandskab for Vandoplandsstyregruppe (kommune, kontaktpær.) Randers Kommune. Politisk formand: Karen Lagoni. Administrativ kontaktperson: Hanne Stadsgaard Jensen, Viborg Kommune

Få flere oplysninger
www.vandprojekter.dk

Der vedlægges oversigtskort over vandoplandet med markering af de enkelte projekters beliggenhed (kan angives med prik)

A1 Projektkatalog for Fosforvådområdeprojekter

nr.	Projektnavn	Beliggenheds kommune(r)	Projektejer: kommune	Sø med indsats behov	P reduktion (kg P /år) ¹	Størrelse (hektar) ²	Budget Forundersøgelse	Forundersøgelse startdato	Forundersøgelse slutdato	Budget /udgift brutto Realisering	Budget /udgift netto Realisering	Projekt startdato	Projekt slutdato	Beliggende i Natura 2000	Projekt-modning ³	kr/kg P
I alt					663,0	63,7	549.148			5.084.647	4.114.992					
5	Fosforvådområde Hinge Sø - A1	Silkeborg	Silkeborg	Hinge Sø + Alling Sø	563,0	56,7	449.448	01-07-12	30-04-14	4.067.865	3.428.865	02-12-14	01-03-17	nej	Gennemført	8024
14	Mørke Bæk	Syddjurs	Syddjurs	Mørke Mose, Nord	100,0	7,0	99.700	01-10-14	01-02-15	1.016.782	686.127	01-10-15	01-07-19	nej	Gennemført	11165
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
																#DIVISION/0!
gennemsnitlig kg P/ha/år omkostningseffektivitet kr/kg p					10,4	7.035	min 20 kg/ha/år i snit max 2842 pr. projekt		OBS!! Værdi opfylder ikke krav							

A2 Opgivne projekter (økonomi er realiserede beløb)

13	Tulstrup Mølleengen	Favrskov	Favrskov				169.920									Opgivet
15	Ring Kloster Å	Skanderborg	Skanderborg				527.970									Opgivet
																Opgivet
																Opgivet
I alt							697.890			0	0					

Noter:

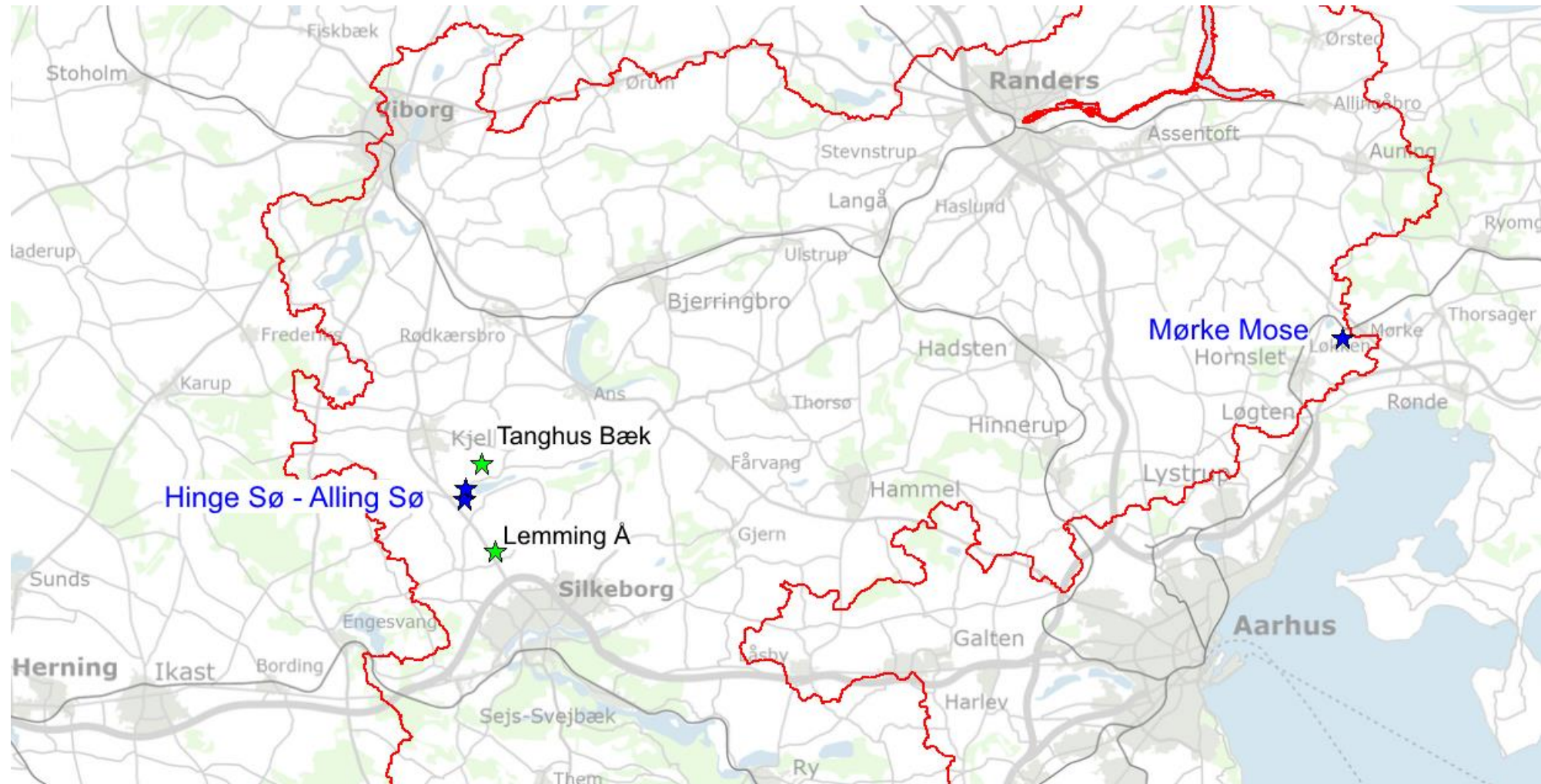
- For ådalsprojekter (anslået reduktion kg P, indtil der foreligger forundersøgelse)
- Areal påvirket område (anslået areal, indtil der foreligger forundersøgelse)
- Idefase: Påtænkt projekt, oplysninger alene baseret på skøn eller gennemsnitstal
 Skitsefase: Planlagt projekt, oplysninger kan helt eller delvis stamme fra ældre forundersøgelser eller fra nyere foreløbige faglige vurderinger og analyser
 Forundersøgelse: Projekt er ansøgt og forundersøgelsen er i gang.
 Forundersøgt: Forundersøgelsen er afsluttet
 Realiseringsfase: Realisering er ansøgt og i gang.
 Gennemført: Projektet er fysisk gennemført og afsluttet inklusive udbetaling af tilskud

SUM	
I alt P reduktion (kg)	663,0
I alt ha	63,7
I alt kg P/ha/år	10,4
I alt kr.	5.362.030

Vandopland 1.5 Randers Fjord. Samlet oversigt over P-vådområder pr. november 2022

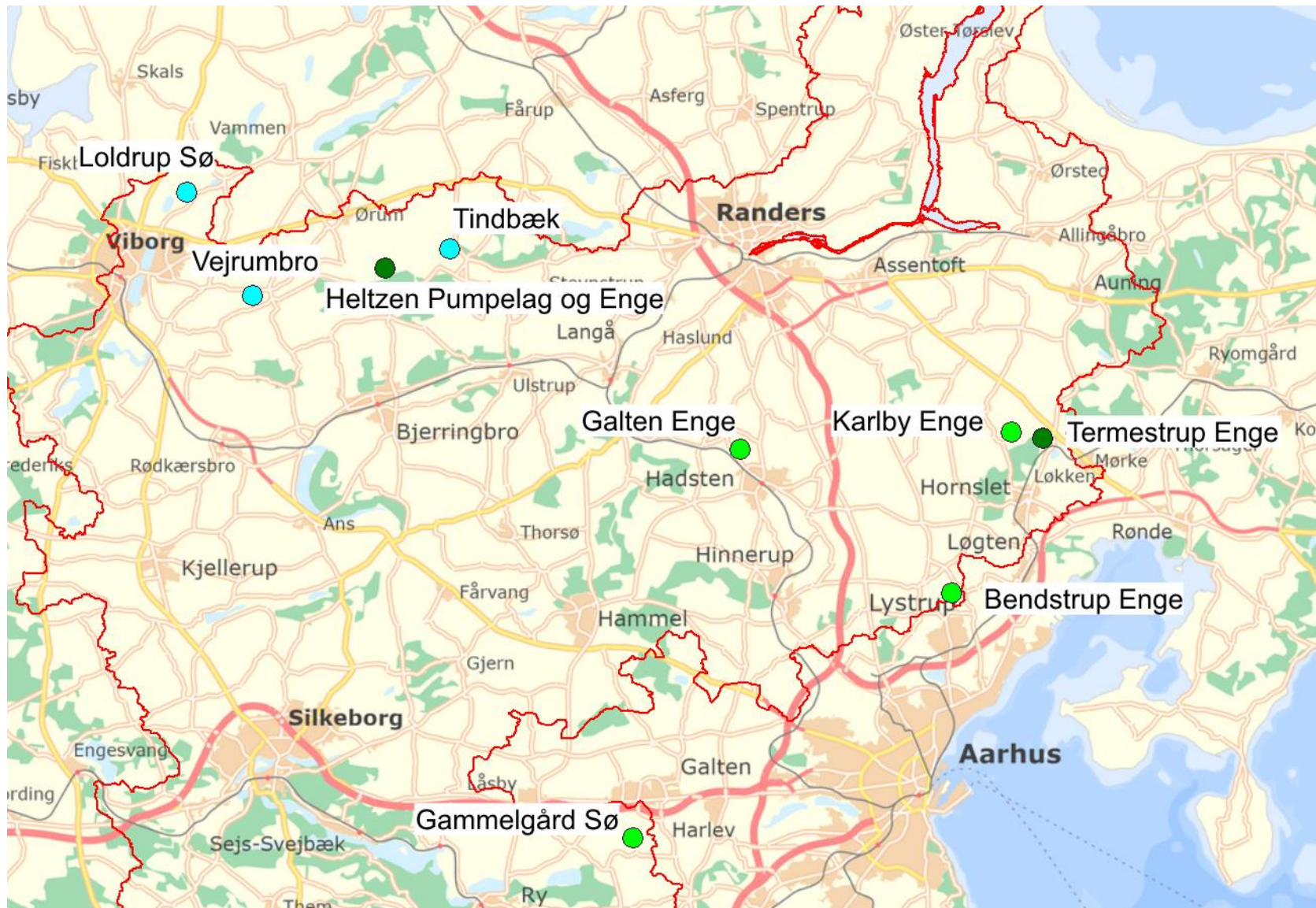
Blå stjerne = 1. planperiode.

Grøn stjerne = 2. vandplanperiode

Bilag 4

Lavbundsprojekter i oplandet til Randers Fjord. November 2022

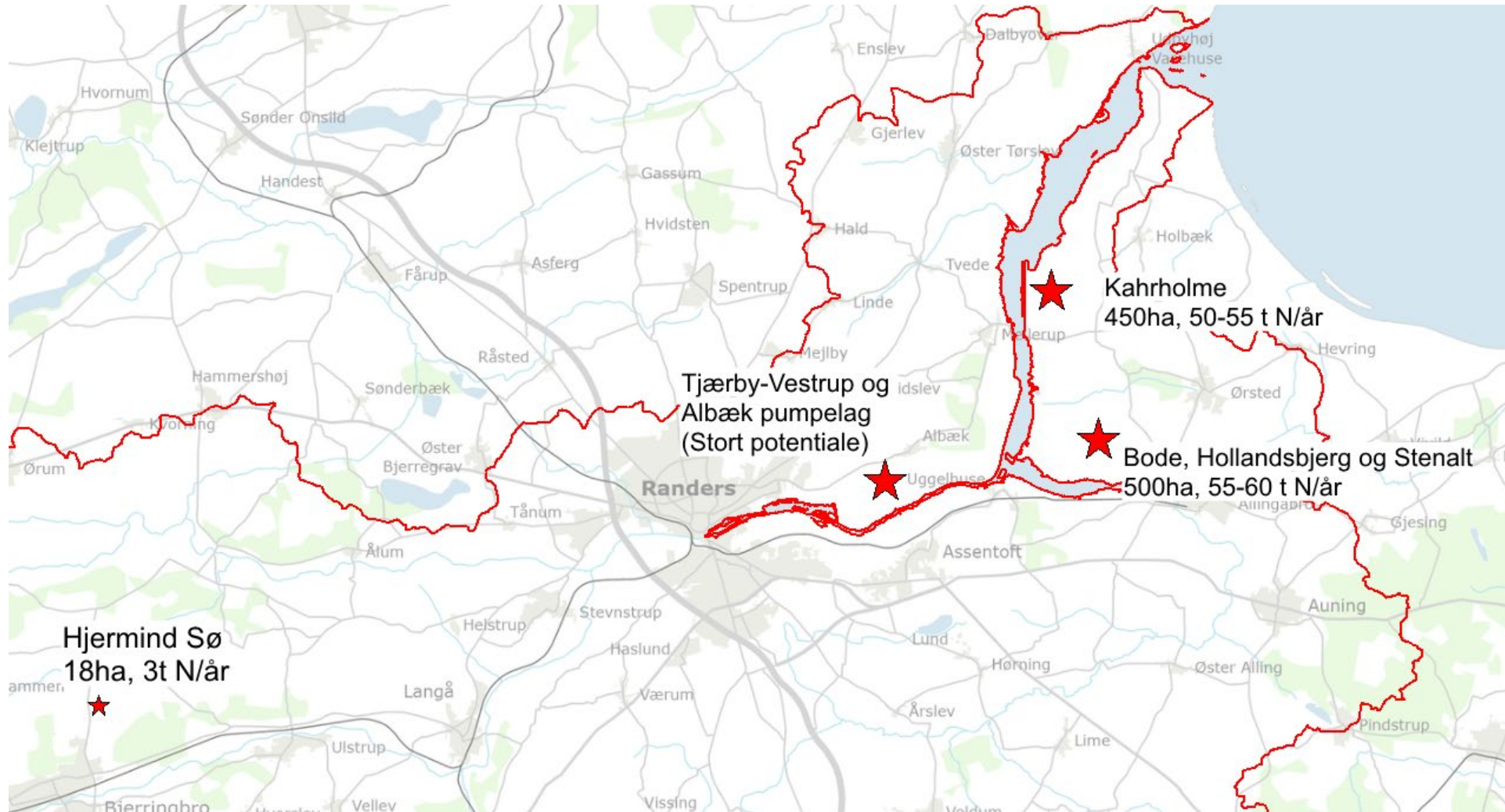
Gennemført projekt: ●

Projekt under gennemførelse: ●

Projekt under forundersøgelse: ●

Bilag 5

Opgivne N-projekter der potentielt kan genbesøges i VP3

Hjermind Sø: Viborg Kommune

Tjærby-Vestrup og Albæk: Randers Kommune

Bode, Hollandsbjerg og Stenalt: Norddjurs Kommune

Kahrholme: Norddjurs Kommune

Bilag 6

”På tværs med vilje” [**UDKAST**]

Pejlemærker for Gudenåkomitéen 2022 – 2025

Gudenåkomitéen

A photograph of a person in a small boat on a calm lake. The background features a line of trees and distant mountains under a cloudy sky. The text is overlaid on the image.

Forord fra Gudenåkomitéens Formand, Rune Kristensen og Næstformand, Karen Lagoni

Politikere, der er på tværs – og endda med vilje – lyder ikke umiddelbart positivt. Men det er faktisk lige præcist, det det er. Positivt.

Gudenåen løber tværs gennem en lang række kommuner, og alle har en holdning til netop deres stykke Gudenå. Men åen hænger sammen og derfor er en fælles og helhedsorienteret tilgang til den nødvendig. Gudenåen er et fælles ansvar, en fælles udfordring og ikke mindst en fælles glæde. Ved at tænke på tværs med vilje kan Gudenåkomitéen rådgive kommunalbestyrelserne om Gudenåens klimatilpasning, benyttelse og beskyttelse ud fra et helhedsperspektiv.

Dette dokument viser ud fra en række pejlemærker den retning, Gudenåkomitéen vil arbejde med Gudenåen i funktionsperioden 2022 – 2025.

Indholdsfortegnelse

Baggrund	3
Ren Randers Fjord	4
Klimatilpasning	6
Gudenåens benyttelse	8
Natur og miljø	10
Synlighed, viden og indflydelse	12

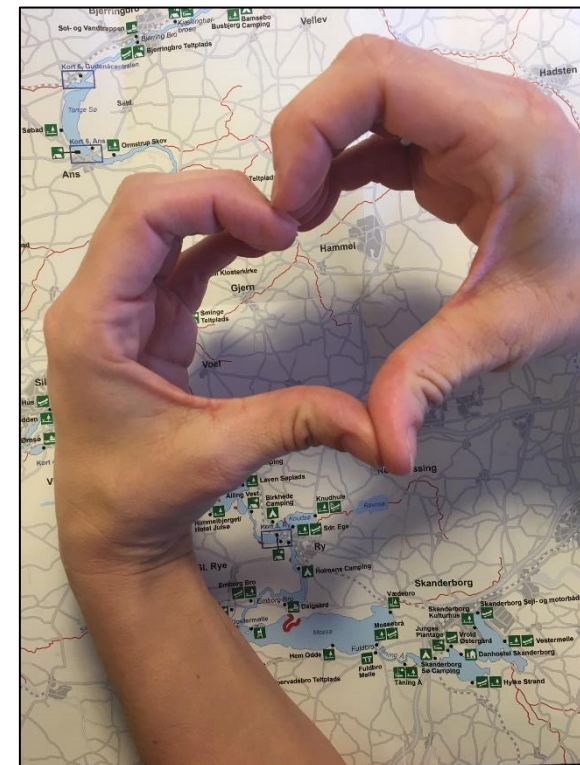
Baggrund

Gudenåen er Danmarks længste å, og samtidig en af de mest vandrige. Åen er et naturmæssigt klenodie for Danmark. Den snor sig som et bredt blåt bånd gennem det østjyske landskab, former ådale og giver liv til et utal af søer og enge på sin vej mod havet. Og åen selv er levested for en stor mangfoldighed af vandplanter og dyr. Vi skal værne om åen - til glæde for os selv og til gavn for naturen og for vandløbets rige kulturhistorie. Der er mange muligheder for at udvikle oplevelser, friluftsliv og turisme langs åen. Men det er ikke altid enkelt at være nabo til en stor å. Det ved beboerne langs Gudenåen, som har oplevet vandet kravle tæt på.

Gudenåsystemet er også et komplekst system, som det kræver udsyn ud over egen kommunegrænse for at kunne forstå. Der har derfor været et formaliseret samarbejde om Gudenåen siden midten af 1970'erne. Først med amterne for bordenden, og efter kommunalreformen med kommunerne som Gudenåkomité. Det er Gudenåkomitéens opgave at arbejde med løsninger på de mange udfordringer og muligheder, der er forbundet med brugen af Gudenåen.

For enden af Gudenåen ligger Randers Fjord. Her ender vandet efter sin lange rejse gennem 8 kommuner. Men Randers Fjord påvirker også Gudenåen og de to vandområder hænger uløseligt sammen. Derfor kan alle 13 kommuner med vandopland til Randers Fjord være med i det tværkommunale, politiske samarbejde Gudenåkomitéen, hvis de har lyst. Gudenåkomitéen har ikke selvstændig beslutningskompetence, men fungerer som et rådgivende organ. I funktionsperioden 2022-2025 har Gudenåkomitéen 7 medlemskommuner: Hedensted, Horsens, Skanderborg, Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers Kommuner.

Denne skrivelse giver en oversigt over hvilke områder, Gudenåkomitéen arbejder med og hvilke pejlemærker Gudenåkomitéen har for hvert område i perioden 2022-2025

Figur 1. At kunne bidrage til sammenhæng på tværs af kommunegrænser er en af fordelene ved at være "på tværs med vilje".
Foto: Silkeborg Kommune

Ren Randers Fjord

Gudenåkomitéen arbejder sammen med de øvrige oplandskommuner til Randers Fjord for at genskabe en ren Randers Fjord med gode miljøforhold og rent vand.

Fjordens økologisk tilstand er ikke i en god tilstand. Det kommer eksempelvis til udtryk ved at sigtbarheden i vandet er lavere end hvad den naturligt burde at være, og har været tidligere, samt at udbredelse af ålegræs i fjorden er en skygge af hvad det har været tidligere. Vi har forpligtet os til at fjorden opnår god økologisk tilstand i relation til EU's Vandrammedirektiv. Men det sker ikke af sig selv. Det kræver en markant indsats. Miljøministeriets svar herpå er Vandområdeplanerne, hvor den 3. sidste plan løber i perioden 2021 – 2027.

De 13 kommuner i oplandet til Randers Fjord har besluttet, at Gudenåkomitéens 7 medlemmer sammen med de øvrige 6 kommuner i oplandet skal fungere som VandOplandsStyregruppe for Randers Fjord. Det er langt fra alle vandoplande, der har en politisk VOS.

Fjordens dårlige tilstand skyldes blandt andet at tilførslen af næringsstoffer er for stor. Derfor skal der i den kommende vandplanperiode forventeligt fjernes 750 kilo fosfor og 84,1 ton kvælstof årligt i Randers Fjordoplandet. Det kræver, at der skal oversvømmes jord, så der kan blive oprettet naturlige vådområder. Genskabelsen af vådområder skal ske i tæt samarbejde med private lodsejere som kan indgå frivilligt i projekterne ved statslige tilskudsordninger. Derfor er landboforeningerne i Randers Fjordoplandet centrale medspillere i at sikre et godt samarbejde og fremdrift på opgaven, og der har siden 2017 været et formaliseret dialogforum mellem Landboforeningsformændene og VOS Randers Fjord.

Figur 2. Gudenåsystemet sammen med oplandet til Randers Fjord. Kort lavet til Gudenåkomitéen af Stig Bachmann Nielsen, Naturplan.

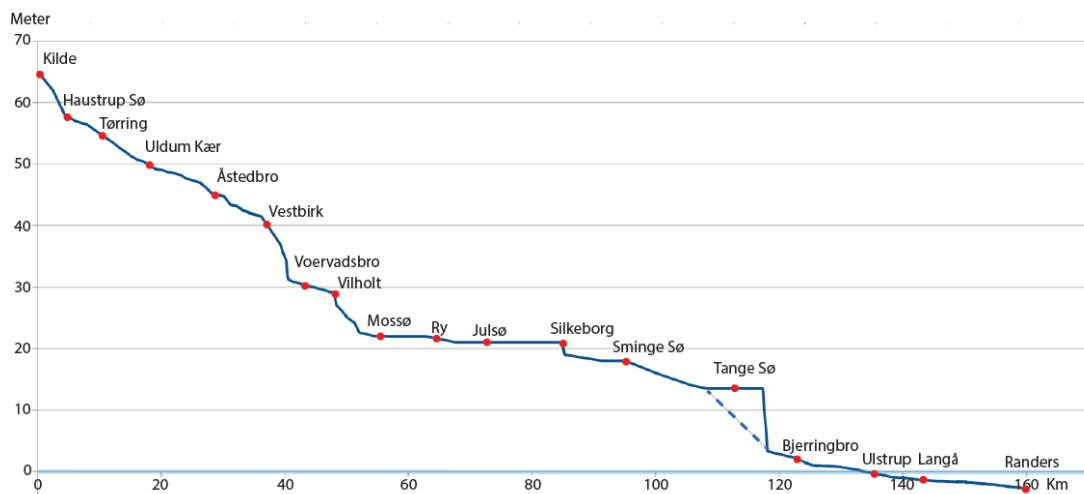
GUDENÅKOMITÉEN/VOS RANDERS FJORD VIL I 2022 - 2025:

- *Genskabe en ren og sund Randers Fjord*
- *Nå i mål med reduktionskravene i Statens Vandområdeplaner 2022 – 2027*
- *Forfølge mulighederne for at få skabt et helhedsprojekt for Randers Fjord og oplandet til at nå i mål med en fjord som har god økologisk tilstand fx via tilførsel af eksterne midler fra EU og andre steder*
- *Styrke den formaliserede dialog med Landboforeningerne i Randers Fjordoplandet om den kollektive indsats*
- *Fastholde dialogen med regeringen og Folketinget bl.a. ved at indsende hørings svar og skrivelser både som VOS, og så vidt muligt også via fælleshenvendelser med landbruget*
- *Følge genbesøget af VPIII ift. den udskudte stillingtagen til Gudenåens forløb ved Tange Sø, samt vurdere om der skal fremsendes bemærkninger hertil*
-
-
-

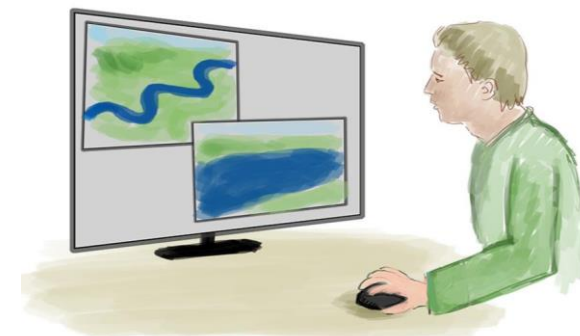
Klimatilpasning

Gudenåen byder ikke kun på naturoplevelser, sejlds og sommerferier. Gudenåen som nærmeste nabo byder fra tid til anden på helt andre oplevelser når vandstanden stiger og breder sig. Nogle gange er det små oversvømmelser, andre gange er de større, og en enkelt gang i nyere tid er Gudenåen ramt af en såkaldte 100-årshændelse.

Men hvordan håndteres vandet, når der fra tid til anden er rigeligt af det – ikke bare i dag eller i morgen, men også på den lange bane? Denne problemstilling har Gudenåkomitéen engageret sig i via temamøder og studieture. Gudenåkommunerne har fx. på baggrund af anbefaling fra Gudenåkomitéen tiltrådt en fælles vision for håndtering af vand i Gudenåen og opland.

⁻¹⁰ Figur 4: Vandet fylder hvor der er plads til det - de store oversvømmelser ses oftest hvor faldet er mindst (dvs. hvor grafen er fladest).
Graf lavet til Gudenåkomitéen af Stig Bachmann Nielsen (Naturplan)

Figur 3. Viden om Gudenåen er essentiel for at forstå hvorfor åen opfører sig som den gør og hvilke foranstaltninger, der vil kunne have en effekt. Tegning lavet til Gudenåkomitéen af Stig Bachmann Nielsen (Naturplan)

Visionen betyder konkret, at den enkelte kommunes vandhåndtering skal tage afsæt i en fælles forståelse af problemstillinger for Gudenåsystemet som helhed, de anvendte virkemidlerne må ikke påvirke øvrige Gudenåkommuner negativt, der skal tage hensyn til både natur, kultur, mennesker mm. og der skal søges fælles perspektiver mellem forskellige interesser.

I perioden 2022 – 2025 styrkes komitéens fokus på klimatilpasning yderligere med en vedtægtsændring, hvor deres fokus på klimatilpasning står tydeligt frem så komitéen nu er et ”frivilligt politiske samarbejde mellem Gudenåkommunerne om Gudenåens klimatilpasning, benyttelse og beskyttelse”.

GUDENÅKOMITÈEN VIL I 2022 - 2025:

- *Være primus motor for fremdrift for klimatilpasningsområdet ved at*
 - *samle viden op fra EU-projektet Coast2Coast,*
 - *følge op på anbefalede initiativer fra Gudenå Helhedsplan*
 - *understøtte arbejdet med at få igangsat mulige, konkrete projekter, der udspringer af landskabsanalysen for Gudenådalene.*

Det fælles vidensfundament kan anvendes til at planlægning af "fremtidens landskab - Gudenådalene"

- *Genbesøge Gudenåkommunernes fælles vision for vandhåndtering – evt. ny anbefaling*
- *Søge ekstern inspiration til arbejdet fx fra Klimatoriet og kommuner udenfor Randers Fjordoplandet*
- *Forsætte dialogen med Gudenåkomitéens Klimatilpasningsfølgegruppe*
- *Følge oversvømmelsessituation i Gudenåen*
- *Arbejde for større ensartethed Gudenåkommunerne imellem, herunder ifm. oprensning/grødeskæring og regulativarbejdet.*
- *Få skabt et overblik over åens flow ved oversvømmelser, så betydningen for den enkelte kommune og lodsejer beskrives nærmere.*
- *Sørge for kommunikation og information til lodsejere om de permanente og løbende ændringer, der sker hen over kommunegrænserne.*
- *.....*
- *.....*

Gudenåens benyttelse

Gudenåen forbindes med sejlads og det i stigende grad. Corona-situationen har øget en allerede eksisterende tendens med at være aktiv i det fri. Men det er ikke blot omfanget sejladsen, der er steget. Det samme er kreativiteten.

Gudenåkomitéen har nedsat et Brugerråd for Sejlads på Gudenåen til at rådgive kommunerne i deres administration af bekendtgørelse nr. 148 af 24/02/2016 om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen. Bekendtgørelsen regulerer sejladsen mhp. at bevare områdets nationale og internationale betydning som naturområde og at bevare områdets rekreative værdier. Så naturen skal beskyttes - samtidig med, at der gives adgang.

Gudenåkommunerne oplever i stigende grad at skulle vurdere på nye sejladsaktiviteter og fartøjstyper, så der er et ønske om at bruge naturen. Omvendt har Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen udtrykt ønske om regulering af fx fartøjsantal/størrelse, og i Silkeborg Kommune har været politiske udmeldinger om ønsker til bl.a. el-sejlads.

Det er imidlertid aldrig blevet drøftet politisk hvilken retning, man ønsker GudenåSystemet skal udvikle sig i rent sejladmæssigt. En helhedsdrøftelse af systemet kunne ligge hos Gudenåkomitéen, da Gudenåkomitéen rådgiver kommunerne om Gudenåens benyttelse.

Men det er ikke kun selve Gudenåens benyttelse, komitéen kan rådgive om.

Komitéen skal særligt arbejde for en koordineret, afbalanceret og sammenhængende indsats for rekreativ anvendelse og beskyttelse af natur og miljø i vandsystemet og de nære omgivende arealer. Fokus på faciliteter og skiltning til faciliteter ligger pt. ved det tværkommunale forum GudenåSamarbejdet, der i sin tid opstod som idé hos netop Gudenåkomitéen. GudenåSamarbejdet arbejder for at binde Gudenåen og oplandet bedre sammen som en sammenhængende outdoor-/friluftdestination i Østjylland for borgere, gæster og turister.

Figur 5. Engang var det stort set kun småfartøjer og motorbåde man så i Gudenåsystemet. Men udviklingen går stærkt, og der er ingen overordnet plan for Gudenåen rent benyttelsesmæssigt.

Figur 6. Et samlet fokus på synliggørelse af lovlige steder at holde en tiltrængt rast kan guide folk til ikke at gå i land på private områder.

GUDENÅKOMITÉEN VIL I 2022 - 2025:

- Få inspiration til Gudenåsystemet som fremtidigt sejladsområde, bl.a. via dialogmøde med Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
- Anbefale koncessionsordning til udlejningsvirksomhed til kommunalbestyrelserne i Gudenåkommunerne, og fortsat holde øje med om nuværende løsning er optimal ift. borgernes mulighed for at komme på vandet under hensyntagen til naturen og lokalbefolkningen
- Arbejde for en helhedsorienteret fælles administrationspraksis for Gudenåens benyttelse, der medvirker til at bevare områdets nationale og internationale betydning som naturområde og at bevare områdets rekreative værdier, og anbefale retningslinjer for Sejlads til Gudenåkommunerne
- Undersøge behovet for opdatering af forskrifter på sejladsområdet
- Afsøge mulighederne i informationskampagner om hvordan man bruger naturen mens man passer på både den og dem, der bor til åen
- Styrke kontakten til og koordineringen med GudenåSamarbejdet
- Have øget fokus på sammenhæng i faciliteter på land ved vand
-
-
-

Natur og miljø

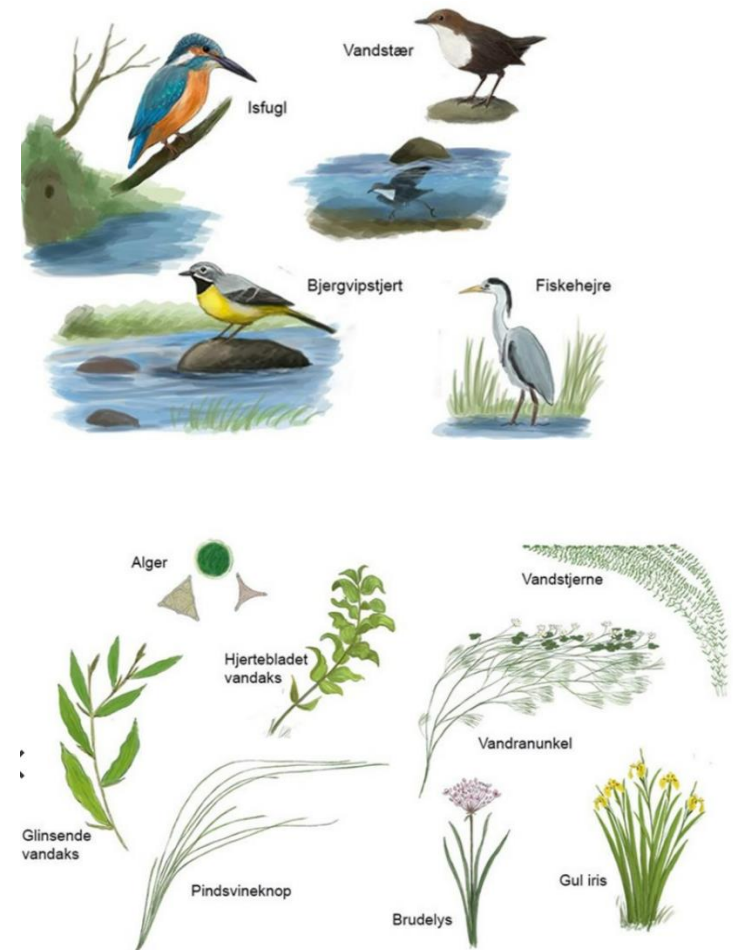
I Gudenåen er der en rig plantevækst, som er enestående på europæisk plan, blandt andet med brudelys og sjældne arter af vandaks. I 2001 blev der fundet 80 forskellige arter af vandplanter i og langs med hovedløbet, heraf 10 af de 19 arter af vandaks, som er kendt i Danmark. Desuden fandt man 5 krydsningstyper af vandaks.

I de kolde kilder findes smådyr, som kun er kendt fra bjergbække. Længere nede gyder fisk som sø- og havørred og stalling og førhen var der også en naturlig bestand af laks, som kunne reproducere sig selv i åen. I søerne lever fisk og fugle i det langsomt flydende vand, og den nederste del af åen ved Randers Fjord er der arter, som er tilpasset udsving i saltindholdet. Der findes naturligt 28 arter ferskvandsfisk i vandsystemet plus 9 arter, som stammer fra udsætninger eller udslip fra dambrug. Isfugl, vandstær og bjergvipstjert er nogle af de mest karakteristiske vandløbsfugle.

Det er et stort puslespil med mange brikker at bevare det rige plante- og dyreliv og samtidig sikre kulturhistorien omkring vandkraftanlæg og en effektiv afledning af vandet. Der skal tages hensyn til vandplanter og fisk, når grøden skæres, når vandløbene oprenses og når der afledes regnvand og spildevand. Og det er en stor opgave at skabe fri passage i vandløbene. Selv om flere hundrede spærringer er fjernet er der stadig opstemninger, som hindrer eller umuliggør fiskepassage.

Komitéen skal følge udviklingen i natur-, miljø- og forureningsforhold i Gudenåens vandsystem, og kan derudover stille forslag til naturgenopretningsprojekter eller lign. projekter af betydning for større dele af Gudenåsystemet. Dette vil typisk omhandle Gudenåens hovedløb, inkl. Randers Fjord og arealer heromkring samt projekter af generel betydning omkring sidetilløb.

Gudenåkomitéen kan med sit helhedsperspektiv anbefale kommuner, evt. i fællesskab, at undersøge hvilke områder, der kunne være relevante at igangsætte større projekter i.

Figur 7: Et lille udpluk af hvad Gudenåsystemet byder på. At der er forskel på fugl og fisk ved de fleste, mens færre nok tænker over, at grøde ikke blot er grøde. Tegningerne er lavet til Gudenåkomitéen af Naturplan

VI VIL I 2022 - 2025:

- Få et opdateret overblik over naturens tilstand lokalt ved at invitere Miljøstyrelsen til at give oplæg om den nyeste viden om Gudenåen og Randers Fjordoplandet ift. NOVANA data
- Undersøge, hvorvidt der skal igangsættes en vegetationsundersøgelse af hele åen for at se, hvad der er sket siden sidste undersøgelse (2001), samt mulige behov for at optimere praksis.
- Undersøge om der kan igangsættes initiativer/projekter til at sikre mangfoldig natur ved at beskytte sjældne arter, samt genskabe flere og bedre levesteder for disse.
- Følge udbredelsen af invasive arter i GudenåSystemet.
- Øge kendskabet og forståelse for naturen som fundament for en god balance mellem beskyttelse og benyttelse.
-
-
-

Synlighed, viden og indflydelse

Fokus på synlighed har ikke tidligere være en italesat faktor i de tværkommunale samarbejde og Gudenåen og Randers Fjord, men det bliver det i funktionsperioden 2022 – 2025.

Gudenåkomitéen føler det er vigtigt, at man både borgernært, men også i byråd, på Christiansborg og i EU ved hvem Gudenåkomitéen og Vandoplandsstyregruppen for Randers Fjord er og hvad arbejdet går ud på. Gudenåkomitéen og VandOplandsStyregruppen for Randers Fjord har en delt hjemmeside. Men har man ikke hørt om Gudenåkomitéen/VOS, er det ikke sikkert, at man finder frem til hjemmesiden og finder den store viden om GudenåSystemet, der er samlet her.

Komitéen har tidligere haft ministerdeltagelse til indvielse af vådområdeprojekt og til temamøde. Der har tidligere været arbejdet med idéer om at invitere resortministeren til igangsættelse af vådområdeprojekter, men tanken kan udvides til at omfatte klimatilpasningsprojekter. Det er også relevant at besøge Christiansborg for at fortælle om erfaringer og udfordringer både i regi af arbejdet i Gudenåkomitéen og VandOplandsStyregruppen for Randers Fjordoplandet

Udover Gudenåkomitéen findes der andre komitéer og tværkommunale samarbejder i Danmark, som Gudenåkomitéen kan initiere en erfarings- og vidensudveksling med. Det er ikke noget, der er blevet arbejdet ret meget med tidligere. Gudenåkomitéen har dog som optakt til etableringen af Storaå Komitéen besøgt netop Holstebro Kommune for at fortælle om fordelene ved at være ”på tværs med vilje”.

Figur 8: Alt udspringer af noget. Gudenåen starter som et lille kildevæld, men ender med et større væld af muligheder og udfordringer.

Begge dele kræver et blik for helheden, og der kan med fordel komme synlighed på arbejdet hermed i både Gudenåkommunerne og oplandskommunerne til Randers Fjord.

GUDENÅKOMITÉEN/ VOS RANDERS FJORD VIL I 2022 - 2025:

- Øge synligheden i medierne når der sker noget på enten komitéens/VOSens område fx ved pressemeddelelser eller ved at anvende sociale medier
- Øge synligheden blandt medlemskommunernes i byråd ved at sørge for orienteringer på dagsordnerne
- Tage kontakt til Christiansborg, enten med baggrund i høringsvar, skrivelser eller besøg/invitationer
- Prioritere opdatering og promovning af Gudenåkommunernes fælles videnshjemmeside om Gudenåen
- Holde informationsplatformen opdateret og undersøge, om den evt. skal opdateres
- Afsøge muligheder for EU-midler til tværkommunale projekter i komitéens og VOSen fokusområde
- Tage på studiebesøg og ekskursioner i ind- og udland inden for udvalgte fokusområder
- Initiere erfaringsudveksling ml. tværkommunale fora i Danmark (Kongeå komitéen, Storå komitéen og Limfjordsrådet)
- Deltage i indvielser/igangsættelser af projekter og invitere øvrige politikere med hertil
- ...
- ...
-

Bilag 7

29. september 2022

Referat fra møde om helhedsplan for Gudenåen

Afholdt på Scandic Silkeborg, Udgårdsvej 2, 8600 Silkeborg

Mandag 19. september kl. 12.00 - 13.30.

Deltagere:

Borgmester Helle Gade, Silkeborg

Borgmester Lars Storgaard, Favrskov

Borgmester Torben Hansen, Randers

Borgmester Frands Fischer, Skanderborg

Borgmester Peter Sørensen, Horsens

Borgmester Ulrik Wilbek, Viborg

Udvalgsmedlem & medlem af Gudenåkomiteen Jeppe Mouritsen, Hedensted Kommune

Udvalgsformand & formand Gudenåkomiteen Rune Kristensen, Silkeborg

Natur- og Miljøchef Morten Horsfeldt Jespersen, Silkeborg

Koncerndirektør Lauge Rud-Clemmensen, Silkeborg (referent).

Velkomst

Borgmester Helle Gade bød velkommen. Formålet med mødet og dagens dagsorden blev gennemgået.

Derefter var der en kort præsentationsrunde af deltagerne.

Oplæg

Natur- og Miljøchef i Silkeborg Morten Horsfeldt Jespersen fremlagde status på Gudenåsamarbejdet, de fire overordnede løsningsforslag og helhedsplanen (plancherne fra punktet blev vedlagt).

Drøftelse:

Oplægget blev drøftet med fokus på følgende:

- Der er ingen lette løsninger, og det er vigtigt med det lange træk med fokus på holdbare løsninger. Flere forskellige løsningsforslag skal bringes i spil
- De forskellige muligheder ved parkering af vand, grødeskæring, oprensning og udvikling af åens naturlige flow for den enkelte kommune og kommunerne i fællesskab, og dette skal indgå i det videre arbejde
- Regelsættet og lovgivningen for Gudenåen, hvor Silkeborg Kommune har fremsendt forespørgsel til Miljøstyrelsen om brug af undtagelsesbestemmelser
- Kommunikation til lodsejerne på tværs af kommunerne samt øvrigt samarbejde om sekretariatsbetjening i Gudenåsamarbejdet

- Erfaringer fra andre vandløbsprojekter, og hvordan disse kan bruges i Gudenåsamarbejdet, også selvom Gudenåens problematikker ikke nødvendigvis kan sammenlignes.
- Udfordringer ikke kun med vandet fra åen, men også det stigende grundvand, og de udfordringer, som dette giver lodsejerne, og den forskellighed og udfordringer det giver for at hjælpe fra kommunernes side.
- Det tværgående samarbejde og fællesskabet om udfordringerne, så udfordringerne ikke sendes fra kommune til kommune.

Som opsamlende var der enighed om at arbejde videre med følgende:

- Større ensartethed kommunerne imellem på Gudenåstrækningen. Herunder i forbindelse med oprensning/grødeskæring og regulativarbejdet.
- Få skabt et overblik over åens flow ved oversvømmelser, så betydningen for den enkelte kommune og lodsejer beskrives nærmere. Derved opnås bedre handlemuligheder fremadrettet.
- Fælles samarbejde og midler til sekretariat på tværs af kommunerne.
- Kommunikation og information til lodsejere om de permanente og løbende ændringer, der sker hen over kommunegrænserne.

Borgmestrene anbefaler Gudenåkomitéen at arbejde videre med anbefalinger på de fire ovenstående punkter. Borgmestrene vil gerne holdes orienteret i fremdriften af Gudenåkomitéens arbejde på området.

Bilag 8

Kommissorium for Gudenåkomitéens Klimatilpasningsfølgegruppe

Formål og grundlag

Følgegruppen er et rådgivende forum for Gudenåkomitéen i overordnede emner i relation til klimatilpasning, der går på tværs af kommunegrænserne mellem Gudenåkommunerne Hedensted, Horsens, Skanderborg, Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers kommuner.

Gudenåkomitéen kan beslutte at udvide følgegruppens fokus til andre emner, hvis dette skønnes relevant ift. Gudenåkomitéens arbejdsområde.

Følgegruppen er nedsat af Gudenåkomitéen 26. februar 2021 og fungerer indtil Gudenåkomitéen ved simpelt flertal vælger at opløse den.

Sammensætning

Følgegruppen består af en repræsentant fra følgende interesseorganisationer, der dækker Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers.

Interesseorganisationerne kan herudover udpege en suppleant.

Følgegruppen består af (alfabetisk arrangeret):

Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
Bæredygtigt Landbrug
Danmarks Naturfredningsforening Hedensted
Danmarks Sportsfiskerforbund
Dansk Skovforening
Danske Vandløb
Ferskvandsfiskeriforeningen
Foreningssekretariatet VELAS
Friluftsrådet Søhøjlandet
GudenåSamarbejdet
LandboForeningen Midtjylland
Museum Silkeborg
Naturstyrelsen Søhøjlandet
Nørrålav

Gudenåkomitéen kan beslutte at optage andre organisationer i følgegruppen, hvis det vurderes relevant.

Sekretariat

Gudenåkomitéen har sekretariat i Silkeborg Kommune:

Gudenåkomitéens Sekretariat

Teknik og Miljø

Søvej 1, 8600 Silkeborg

Møder

Gudenåkomitéen inviterer følgegruppen ind efter behov, dog som udgangspunkt én gang årligt.

Gudenåkomitéen sørger for forplejning til møderne. Gudenåkomitéen yder ikke mødediæter eller befordringsgodtgørelse.

Følgegruppens møder er lukkede for offentligheden. Følgende kan deltage i møderne:

- Repræsentanter fra Gudenåkomitéens Sekretariatet
- Repræsentanter Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe.
- Følgegruppens udpegede repræsentanter. Suppleantdeltagelse kan dermed kun ske ved repræsentantens forfald.

Til møderne kan der ved behov derudover inviteres nødvendig ekspertise og teknisk bistand fra de 7 Gudenåkommuners forvaltning samt relevant ekstern ekspertise.

Forslag til emner, der foreslås behandlet på møder mellem Gudenåkomitéen og Gudenåkomitéens Klimatilpasningsfølgegruppe sendes til Gudenåkomitéens Sekretariat senest 7 arbejdsdage før dagsordenens udsendelse.

Sagerne behandles i mødet i den rækkefølge, hvori de er optaget på dagsordenen. Det kan på mødet besluttes at optage nye punkter på dagsordenen, og fravige den i dagsordenen angivne rækkefølge for sagernes behandling.

Mødeindkaldelse

Møderne indkaldes af Gudenåkomitéens Sekretariat med mindst 4 ugers varsel.

Dagsorden udsendes til alle inviterede til møde senest 1 uge inden mødet. Dagsordenen vil samtidig gøres offentligt tilgængelig på Gudenåkomitéens hjemmeside

Referat

Referaterne vil have karakter af beslutningsreferater eller korte opsummeringer. Ethvert medlem kan forlange at få sin på mødet fremsatte mening ført til referat.

Gudenåkomitéens Sekretariat udsender referat til godkendelse fra møderne, så vidt muligt senest 14 dage efter mødernes afholdelse. Skriftlige bemærkninger til referatet skal være sekretariatet i hænde inden 8 dage efter referatets fremsendelse.

Endelige referater udsendes til Gudenåkomitéen og følgegruppens medlemmer og vil samtidigt blive gjort offentligt tilgængelige på Gudenåkomitéens hjemmeside.

Kommissorium

Kommissoriet er gældende fra d. 29. oktober 2021. Ændring af kommissorium kan kun ske ved beslutning i Gudenåkomitéen.

Bilag 9

UDKAST _ Studietur til Belgien 2. – 5. maj 2023

Gudenåkomitéen

VisuRIS
VISURIS FOR PLEASURE BOATING

VisuRIS is a web platform for commercial and leisure users on inland waterways.

Tirsdag d. 2. maj 2023 [dagens tema: EU - mulighedernes land]

Kl. 04.30 Senest ankomst Billund Lufthavn (mødested: self-service-maskinerne i ankomsthal).

Kl. 06.00 Afgang fra Billund til Bruxelles via Amsterdam (obs: lokal tidsangivelse)

- Billund – Amsterdam: 06.00 – 07.10
- transit i Amsterdam: 07.10 – 08.55 (1t 45 min) - morgenmad
- Amsterdam – Bruxelles: 08.55 – 09.40

Kl. 09.40 Ankomst Bruxelles Lufthavn

Kl. 10.30 Forventet afgang i lejet bus fra lufthavnen til hotel

Kl. 11.00 Ankomst Central Denmark EU Office (obs: bagagen bliver her)

Kl. 11.15 Rundvisning på kontoret - fælles frokost

Kl. 12.00 Oplæg om Gudenåkomitéens arbejdsområde

- Baggrunden for Gudenåkomitéens besøg
v./ *Rune Kristensen (Formand for Gudenåkomitéen)*
- Hvad kan Central Denmark EU Office gøre for Gudenåkomitéen?
v./ *Birgitte Karnøe Frederiksen, EU Chefkonsulent*

Kl. 14.00 Gang til EU-parlamentet

Kl. 14.45 Kaffemøde med Niels Fuglsang (A) og Pernille Weiss (C)
[detaljer fastlægges senere på komitémøde]

Kl. 15.45 Rundvisning i parlamentet v./ besøgsadministrator Nikolai Hartvig

Kl. 16.15 Gang til Central Denmark EU Office

Kl. 17.00 Oplæg v. NN (højtstående embedsmand) om EU's habitatdirektiv

Kl. 18.00 Afhentning af bagage og gang til hotel

Kl. 18.15 Tjek ind på [Hotel Derby](#)

Kl. 19.00 Gang til restaurant ”[Chez Léon](#)”

Kl. 19.30 Fælles aftensmad med CDEU-medarbejdere

Onsdag d. 3. maj [emne: klimatilpasning]

Fra 07.00 Morgenmad på hotellet

Kl. 08.00 Afgang til Leuven

Kl. 09.15 Ankomst på Hotel Martin's Klooster

Kl. 09.45 Oplæg i mødelokale på hotellet

- Organisering ift. klimatilpasning i Belgien samt varsling af borgere ifm. oversvømmelser ([link til video](#))
v./NN i de Vlaamse Waterweg NV

Kl. 11.45 Frokost på hotellet

Kl. 12.45 Afgang til naturreservatet [Dode Bemde](#) i Dilje Dalen (18. min)

Kl. 13.15 Oplæg og rundvisning

- Naturreservatet, vandløbsrestaurering og vandtilbageholdelse ift. byen Leuven – [EU Life Nature projekt](#)
v./ Piet De Becker, site manager nature reserve Doode Bemde

Kl. 14.30 Afgang til Leuven by – eftermiddagskaffe i bussen

Kl. 15.00 Ankomst til hotel – check ind på værelser

Kl. 15.30 Naturbaserede klimatilpasningsbyløsninger - guidede gåtur /v. Baptist Vlaeminck (start ved hotellet, slut ved lokalitet for socialt arrangement)

Kl. 17.00 Øl - og chokoladesmagning i Leuven (1½ time)

Kl. 18.30 Gang til hotel

Kl. 18.45 Ankomst til hotellet

Kl. 19.30 Afgang til restaurant

Kl. 19.45 Middag i Leuven By

Torsdag d. 4. maj 2023 [vand og land til nydelse samt [klimatilpasning](#)]

Fra 08.00 Morgenmad på hotellet

Kl. 09.00 Oplæg i mødelokale på hotellet

- Belgien som sejladsdestination, og [formidling af muligheder og regler for rekreativ anvendelse af de Flamske Vandveje](#)

v./NN fra VISURIS (09.00 – 10.00)

kaffepause 15 min.

- Om [vand-vandre-ruter](#) – borgernære projekter med fokus på vandtilbageholdelse og naturgenopretning

v./NN fra Natuurpunt (10.15 - 11.15)

Kl. 11.30 Frokost på hotellet

Kl. 12.15 afgang mod Demerbrocken

Kl. 13.00 Ankomst

Kl. 13.15 Demerbrocken – besøg på vandvandrerute ved habitaterne sump, ellesumpskov og mose. Oplæg om stedet samt rundvisning ved Natuurpunt (2,5 km vandrerute)

Kl. 14.45 Afgang til hotellet

Kl. 15.30 Ankomst til hotellet - mulighed for eftermiddagskaffe

Tid til at pakke sammen

Kl. 18.00 Evaluering af studietur (lokale på hotellet)

Kl. 18.45 Afgang til fods til restaurant

Kl. 19.00 Middag i Leuven By

Fredag d.

Kl. 05.00 Tjek ud

Kl. 05.30 Afgang til lufthavnen i Bruxelles (let morgenmad i bussen)

Kl. 06.15 Forventet ankomst Bruxelles Lufthavn (mulighed for mere morgenmad)

Kl. 08.00 Afgang fra Bruxelles til Billund (via Amsterdam) (obs: lokal tidsangivelse)

- Bruxelles – Amsterdam: 08.00 – 08.55
- transitperiode i Amsterdam: 08.55 – 10.05 (formiddagskaffe)
- Amsterdam – Billund: 10.05 – 11.10

Kl. 11.10 Ankomst Billund

Bilag 10

Orienterende nyhedsbrev

Efteråret 2022 vedr. ikke-motoriseret langtursudlejningssejlad i Gudenåsystemet

13. oktober 2022

Kære alle.

Som følge af en rundspørge pr. mail, erstattes efterårsdialogmøde 2022 af et nyhedsbrev. Der er fra en udlejer ønsket et møde forud for næste sejladssæson for at tale om de pladser, der anvender til at starte/slutte sejladser fra. Sekretariatet indkalder hertil (forventeligt 23. marts 2023).

GudenåSamarbejdet forventes også inviteret, så hvis I har noget på hjerte indenfor Gunhilds arbejdsområde, vil der være mulighed for at drøfte det med hende.

Efterårets nyhedsbrev indeholder vanen tror information fra Sekretariatet, Gudenåkommunerne og GudenåSamarbejdet. Kommentarer til nyhedsbrevet generelt fremsendes til koordinator i Gudenåkomitéens Sekretariat på makla@silkeborg.dk

God læselyst!

Orientering fra Gudenåkomitéens Sekretariat

Koncessioner og udlejningssejlad. Nuværende tilladelsesordning til udlejningsvirksomhed blev godkendt af Gudenåkomitéen d. 4. marts 2016 og efterfølgende vedtaget i de 7 Gudenåkommuner og har været gældende siden 1. januar 2017. I ordningen er indbygget mulighed for at forlænge ordningen i op til 2x2 år administrativt. Som I ved, er jer, der har været med fra starten allerede blevet forlænget administrativt én gang. Gudenåkomitéen tog d. 7. maj 2021 til efterretning, at man igen forlænger administrativt. Så vidt Sekretariatet er orienteret, er alle udlejere nu blevet administrativt forlænget til udgangen af 2024, med undtagelse af 2 udlejere (Østjysk Outdoor og Outdoor365). Disse udlejere ønskede ikke forlængelsen, og fjernes derfor fra oversigten på Gudenåkomitéens hjemmeside til den kommende sejladssæson og adgangen til GudenåSkyen lukkes ved årets udgang. Der forventes dermed at være 8 udlejere med langturskoncessioner til sæson 2023 - dette er det laveste antal i den tid, sekretariatet har kunnet finde optegnelser over.

Enkelte udlejere har ifm. forlængelsen givet udtrykt for mindre ændringer til koncessionsantallet til den kommende sejladssæson. Der er stadig muligt at ændre i koncessionsantallet – skriv til den sejladsansvarlige i jeres kommune. Så sørger kommunen for at kontakte Sekretariatet så den korrekte faktura kan fremsendes omkring 1. april (alternativt kan i sætte Sekretariatet ”cc” på mailen med jeres ændringsønske). Husk det er som altid er muligt at regulere koncessionsantallet i opadgående retning løbende – det er kun justeringer i nedadgående retning, der skal være på plads inden forud for sæsonen.

Foldermaterialet 2023. Både kano- og motorbådsfoldere revideres årligt, og næste revision sker i starten af 2023. Sekretariatet vil gerne takke for den allerede indsendte ændring ift. korrekt navngivning af Langebro. Sekretariatet sætter stor pris på jeres indmeldinger. Er der andre ting, I har bemærket skal korrigeres, så send det endeligt ind.

Ift. folderoplæg til den kommende sæson, så forventer Sekretariatet pga. det faktiske forbrug i 2022 at kunne minimere antallet af foldere med 1-2 kasser.

GudenåSkyen. IT-systemet har, endnu en sæson, fungeret helt uden fejl eller nedbrud og rent sejladsmæssigt virker det til at sejladstrykket er tilbage til tiden før Corona. Der har været ledige sejldage i hele sæsonen, og der er fortsat dage til de friske efterårsferierende på Gudenåen.

Siden sidst har I modtaget en let opdateret manual til anvendelse af masseimportfunktionen til strækning 2 langturksejladdata. Baseret på de få henvendelser, der har været herom, virker det til at masseimportfunktionen har virket godt for langt de fleste i år. Sekretariatet gennemgår databasen for fejlindberetninger når den sidste indberetningsfrist er ovre. Skulle der være indtastninger, der kunne se anderledes ud end man ville kunne forvente, tager Sekretariatet. Husk: importfunktionen er udelukkende et tilbud. Man er meget velkommen til at fortsætte med at indberette strækning 2 langturksejladserne som man har gjort hidtil.

Orientering fra Gudenåkommunerne

Hedensted Kommune:

Åstedbro Teltplads har været udfordret ift. rent drikkevand i sæson 2022. Der arbejdes på at finde en stabil løsning på Åstedbro Teltplads, herunder for fremtidig vandforsyning.

Horsens Kommune:

I sidste nyhedsbrev blev I orienteret om, at projektet der vil genskabe Gudenåen ved Bredvad Sø ved Vestbirk var udskudt. Horsens Kommune oplyser, at arbejdet i området planlægges gennemført i 2023 på en sådan måde, at det ikke vil forhindre sejlads i sejladsæsonen. Dette vil evt. medføre mindre ændringer på kanokortets detailkort 1.

På Bredvad Mølle Rasteplads må toiletforholdene i 2023 forventes som i 2022 at være en mobil løsning. Det gamle toilet (glasfiberhus) blev fjernet 2022.

Skanderborg Kommune:

Ny sejladstekniker i Skanderborg Kommune er Tomas Jensen. I kan træffe Tomas på 87 94 77 71/ 51 85 06 02 eller Tomas.Jensen@skanderborg.dk

Silkeborg kommune:

Etableringen af en ny Ringvejsbro i Silkeborg forsætter. Anlægsarbejdet er midlertidig blevet forsinket – bl.a. på grund af leveranceproblemer med brolejer - og broen åbner derfor først i december 2023.

Der har fra entreprenørens (MT Højgaard) side af ikke været udfordringer med sejlende brugere af Gudenåen. Tour de Gudenåen blev eksempelvis afviklet 10. september 2022 uden problemer. Hvis I oplever problemer ift. jeres kunders sejlads, er I velkomne enten til at skrive til Sekretariatet eller direkte til Silkeborg Kommune på følgende mailadresse:

BenteRands.Mortensen@silkeborg.dk

På billedet kan I se hvordan det ser ud ift. passagemulighederne, hvis I sender en kunde på vandet i efterårsferien.

Viborg Kommune:

Der er ikke en overnatningsmulighed på Bjerringbro Teltplads i 2023. Der er ikke truffet beslutning om et alternativ hertil på nuværende tidspunkt. Man forventer til sejladssæson 2023 at skilte ”on site” om nærmeste overnatningsmulighed i området.

Kontrakten ml. Viborg Kommune og forpagter af ophalerpladsen i Bjerringbro fra sæson 2023 er endnu ikke endelig. Toiletbygningen på ophalerpladsen ejes af Bjerringbro Outdoor.

Orientering fra GudenåSamarbejdet

GudenåStien: Vi forventer, at vi kan gå i gang med det store projekt, der skal realisere GudenåStien og støttefaciliteter, den 1. november.

Vi vil fortælle om projektet på favrskov.dk/gudenaastien

Favrskov Kommune er leadpartner.

Ny hjemmeside: I en del af projektet er en ny hjemmeside om Gudenåen. Den skal bo på oplevgudena.dk-domænet, så vi ikke skal til at opbygge kendskab til ny hjemmesideadresse, og kortet skal integreres heri – sandsynligvis på URL'en kort.oplevgudena.dk. Vi vil naturligvis også linke til sejladspaagudenaen.dk og i det omfang det kan lade sig gøre, lade de to sider ligne hinanden, så det bliver nemt for brugeren at finde det, hun/han har brug for.

Formidling af regler og hensigtsmæssig adfærd: På oplevgudena.dk har jeg i øvrigt – med hjælp fra bl.a. Majbritt – lavet en side, der formidler regler og opfordrer til hensigtsmæssig adfærd – [se den her](#).

Justesens Plæne: Randers kommune er jo i gang med et meget ambitiøst klimatilpasningsprojekt – Flodbyen. I den forbindelse har Steen, Bamsebo Camping, og Jeppe Bo, Bjerringbro Outdoor, givet input til planlæggerne i forhold til de ønsker, I måtte have til Justesens Plæne. Kontakt Steen, Jeppe Bo eller mig, hvis I vil vide mere. Alle er naturligvis velkomne med input, men det er vist Steen og Jeppe Bo, der bruger Justesens Plæne mest.

Se mere på https://www.randers.dk/media/36574/20220420_justesens-plaene_skitseprojekt-compressed.pdf

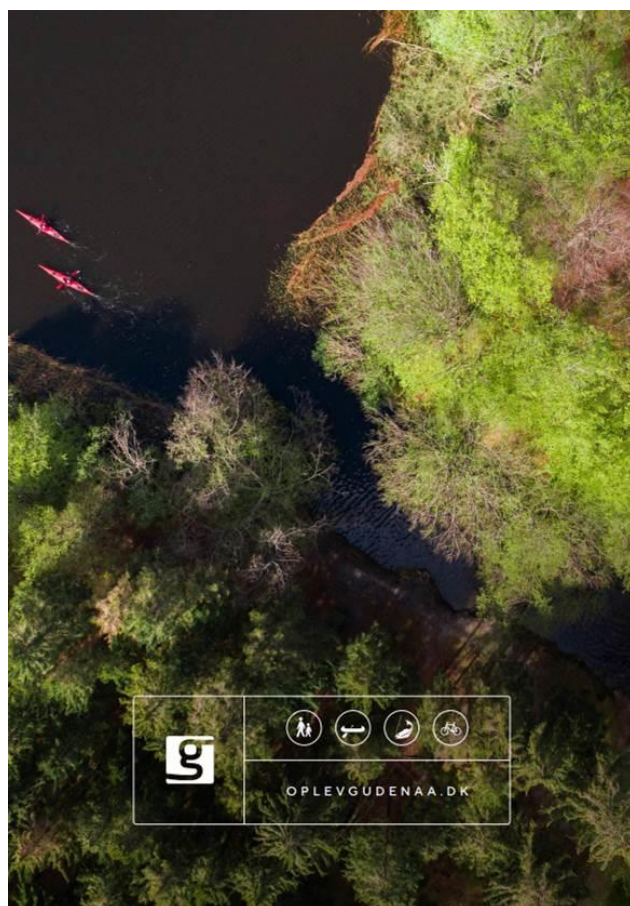
Streetskilte: GudenåSamarbejdet har fået lavet 24 såkaldte streetskilt til Silkeborg Outdoorfestival for at synliggøre Gudenåen (det er træmateriale). Der er mange forskellige smukke motiver fra forskellige steder langs Gudenåen.

Hvis nogle af jer gerne vil låne dem på messer, arrangementer eller lignende, er I velkomne – bare I lover at passe godt på dem og levere dem tilbage. De befinder sig fysisk i Silkeborg for nuværende.

OBS: Skiltene er store - 79x1190mm.

Nye afsnit i podcasten: Der kommer fortsat nye afsnit i podcasten om Gudenåens kulturhistorie ”Åsteder - fortællinger fra Gudenåen”. Vi er gået i gang med en serie om klostrene. Vi nærmer os 60.000 downloads.

<https://aasteder.podbean.com/>

Husk - spørgsmål og inputs er altid velkomne! Tag fat i mig på gunn@favrskov.dk og 2036 5077.

Bilag 11

Dette dokument udgør referatet fra møde i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen

d. 13.10.2022

Dokumentet indeholder:

- **Praktisk information om mødet**
 - her kan man læse om mødested, varighed, kontaktinformation til Gudenåkomitéens Sekretariat og Formanden for Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
- **Oversigt over inviterede mødedeltagere (skema)**
 - her kan man se en komplet liste over alle inviterede til mødet. Oversigten er opdelt i flere dele, så man kan se hvorvidt de inviterede er tilmeldt mødet eller ej, ligesom man kan se om der er tale om medlemmer af Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen eller kommunale embedsmænd.
 - Eventuelt deltagelse af eksterne oplægsholdere vil også være angivet under oversigten.
- **Mødets dagsorden**
 - her kan man se titlen på det enkelte dagsordenspunkt, hvor lang tid der er afsat til behandling af punktet på mødet, og hvem der er evt. er ansvarlig for punktets fremlæggelse. Der vil ofte være en kortforklarende tekst, der orienterer om, hvad punktet handler om.
- **Oversigt over bilagsmaterialet til mødet (skema)**
 - her kan man så et samlet overblik over hvilke bilag, der er anvendt til mødet, såfremt der er bilag.
- **Referatet**

Praktisk information om mødet

Mødested: Silkeborg kommune, Søvej 1, 8600. Mødelokale C118

Mødets varighed: 15.00 – 17.00

Forplejning: eftermiddagskaffe- og kage

Kontaktinformationer til Gudenåkomitéens Sekretariat:

- **Morten Horsfeldt Jespersen**
Sekretariatschef - Gudenåkomitéens Sekretariat
Formand for Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
Direkte telefonnummer: 89 70 15 20/ 20 51 75 50
e-mailadresse: mhj@silkeborg.dk
- **Majbritt Kjeldahl Lassen**
Koordinator - Gudenåkomitéens Sekretariat
Direkte telefonnummer: 51 44 49 43
e-mailadresse: makla@silkeborg.dk
- **Besøgsadresse og hjemmesidehenvisning**
Gudenåkomitéens Sekretariat
Søvej 3
8600 Silkeborg

Gudenåkomitéens hjemmesideadresse er www.gudenaakomiteen.dk

Brugerrådets hjemmesideadresse er www.gudenaakomiteen.dk/brugerraadet-for-sejlads-paa-gudenaen/

Deltog i mødet

Tilmeldte til mødet

Agnete Olesen
Jan Karnøe
Janne Pretzmann
Ole Bøgh Vinther
Jørgen Krog
Henri Vivike
Thorbjørn Nørgaard
Sidsel Bob Hedemand
Tage Hartvig Pedersen
Søren Slott
Allan Mathiasen
Jørgen Søgaard
Flemming Nielsen
Poul Kviesgaard
Henrik Dahl
Ole Christensen
Niels Toft Christensen

Morten Horsfeldt Jespersen
Martin Bjork Christensen
Maibritt Langfeldt Sørensen
Tomas Jensen
Bo Karlshøj Riis
Lars Møller
Majbritt Kjeldahl Lassen

Deltog ikke

Bo Vestergaard
Jens Szabo
Lis Pia Mogensen
Julie Østergaard Markussen
Christian O. Christensen

Repræsentorer

Danmarks Naturfredningsforening (DN), Skanderborg
Danmarks Sportsfiskerforbund
Dansk Kano og Kajak Forbund (DKF)
Dansk Ornitologisk Forening (DOF), Østjylland
Friluftsrådet
Mossø Lodsejerforening
Naturstyrelsen (NST), Søhøjlandet
Naturstyrelsen (NST), Søhøjlandet (praktikant)
Randers Motorbådsklub
Silkeborg Kajakklub
Skanderborg Lystfiskerforening
Silkeborg Motorbådsklub
Silkeborg Sejlklub
Tange Roklub
Ulstrup Marina
Vestbirk Kano- og Fritidslaug
Ålauget GST og Gudenådalens Lodsejerforening

Silkeborg kommune – Brugerrådsformand
Randers Kommune
Silkeborg kommune
Skanderborg Kommune
Horsens Kommune
Hedensted Kommune
Gudenåkomitéens Sekretariat (koordinator)

Repræsentorer

Foreningen af kanoudelejere på Gudenåen
Dansk Forening for Rosport (DFfR)
Silkeborg Fiskeriforening
Viborg Kommune
Favrskov Kommune

På mødets første halvdel deltog Kim Glerup fra Midt- & Vestjyllands politi

Dagsorden

- 1) **Velkomst** (kl. 15.00)
v./ Morten Horsfeldt Jespersen

- 2) **Opsamling fra sidste Brugerrådsmøde og kort nyt** (kl. 15.00 – 15.15)
v./ Morten Horsfeldt Jespersen
*Forslag til besigtigelse til et kommende Brugerrådsmøde * Kort nyt om status på etablering af Ringvejsbro over Gudenåen*

- 3) **Nyt fra Gudenåkomitéen** (kl. 15.15 – 15.45)
v./ Majbritt Kjeldahl Lassen og Morten Horsfeldt Jespersen
*Gudenåkomitéen fik 17. juni 2022 ifm. en generel sejladsorientering en gennemgang af hvad Brugerrådet har haft fokus på. Komitéen har fulgt op på Brugerrådets arbejde ved at skrive til Christiansborg ang. det igangsatte arbejde om spiritussejlad i ikke-beviskrævende fartøjer. Der følges op herpå * Gudenåkomitéen har i denne funktionsperiode sejladsområdet som et af deres fokusområder og vil i den forbindelse mødes med Brugerrådet.*

- 4) **Overblik over sejladsåret og kontrol af de sejlede 2022** (kl. 15.45 – 16.05)
v./ Majbritt Kjeldahl Lassen og Kim Glerup
Der gives et overblik over sejladsåret 2022. Der orienteres herunder bl.a. om erfaringerne med den nye fartmåler

- 5) **Kræves forsikring på motorbåde/joller for lovligt at sejle i Gudenåsystemet** (kl. 16.05 – 16.20)
v./ Henrik Viveke
Medlemmer i Mossø Lodsejerforening søger afklaring på reglerne for motoriseret sejlads. Hvilke regler gælder ansvarsforsikringsmæssigt ift. bådenes størrelse og hastighed ved sejlads på søerne og åen?

- 6) **Fortøjning af motorbåde ved broer** (16.20 – 16.30)
v./ Maibritt Langfeldt Sørensen
Gennemgang af reglerne knyttet til fortøjning af motorbåd ved egen bådebro

7) Drøftelse af arbejdsformen i Brugerrådet (16.30 – 16.40)

v./ Morten Horsfeldt Jespersen

Brugerrådsmedlemmerne har mulighed for at indsende dagsordenpunkter til møderne og dermed forme mødernes indhold. Brugerrådet drøfter mødernes afvikling og afrapportering.

8) Bordet rundt – projekter eller andet i Gudenåsystemet af sejladmæssig interesse (kl. 16.40 – 16.50)

Mødets deltagere orienterer gensidigt om relevante projekter eller anden relevant information for GudenåSystemet brugere.

9) Eventuelt (kl. 16.50 – 17.00)

v./ Morten Horsfeldt Jespersen

Mødet er det sidste i 2022 – Sekretariatet indkalder til møderækken 2023 og ligger datoerne online.

Bilag

1 Svar fra Erhvervsministeren på Gudenåkomitéens henvendelse om spiritussejlad

REFERAT

Ad 1. Velkomst.

Morten Horsfeldt Jespersen bød som Formand for Brugerrådet alle mødedeltagerne velkommen Som altid et stort fremmøde. Udover Brugerrådets medlemmer om repræsentanter for Gudenåkommunerne deltog på mødet deltog 2 nye ansigter - Sidsel Bob Hedemand i egenskab af praktikant i Naturstyrelsen samt politiassistent Kim Glerup fra Midt & Vestjyllands politikreds.

Formanden foreslog en ændring af den udsendte dagsorden, da Brugerrådets medlem i Gudenåkomitéens Klimatilpasningsgruppe har bedt om at orientere om møderne i Klimatilpasningsfølgegruppen. Der var plads til punktet rent tidsmæssigt på dagsordenen, og punktet blev indsat efter punkt 6.

Ad 2. Opsamling fra sidste Brugerrådsmøde og kort nyt

På møde i Brugerrådet 5. maj 2022 blev det foreslået, at man fra tid til anden kunne overveje at arrangere en frivillig besigtigelse af noget sejladsrelevant ifm. et brugerrådsmøde. Sekretariatet præsenterede på mødet 2 mulige bud på sejladsrelevante besigtigelser, som kunne afvikles ifm. forårsmødet (forventeligt de bedste vejr- og lysforhold ift. efterårsmødet.). Brugerrådets drøftede de 2 forslag og besluttede, at der til forårets møde i Brugerrådet 2023 skulle tilbydes en sejladsrelevant besigtigelse i umiddelbar forlængelse efter mødet, således at den forventede varighed ville være fra 15.00 – 18.00. Destinationen i sig selv var ikke afgørende. Ud over de foreslåede mødelokaliteter tilbød hhv. Randers Motorbådsklub, Silkeborg Sejlklub og Silkeborg Motorbådsklub at lægge lokaler til mødet forud for besigtigelsen. Der blev også stillet forslag om en sejltur og at anvende Fiskerhuset som mødelokalitet. Brugerrådets formand takkede for både tilbud og input til den kommende besigtigelse.

Under kort nyt, oplyste Sekretariat, at man i Silkeborg fortsat er man i fuld sving med at lave en ny Ringvejsbro hen over Gudenåen. Sekretariatet er med i en følgegruppe til projektet pga. kontaktheden med de sejlede. Der er sket meget på stedet siden sidste status for Brugerrådet. Ift. de sejlede fik følgegruppen på det sidste møde drøftet passageforholdene forud for sejladsæsonen, både ift. synlighed og sikkerhed. Sekretariatet gennemgik de tiltag, der blev foretaget rent sikkerhedsmæssigt for de sejlede forud for sejladsæsonen. Der har ikke været oplevet problemer hverken for de sejlede eller med de sejlede fra entreprenør MT Højgård i løbet af sejladsæsonen, og Tour de Gudenå blev afviklet 10. september 2022 uden problemer.

En sejltur forbi byggeriet i efteråret 2022 vil vise, at der er gang i støberiet både ift. bropiller og brodæk. Passageforholdene er fine. Ift. tidsplanen er projektet ca. 4. mdr. forsinket bl.a. pga. leveranceproblemer med brolejer. Brugerrådet havde ikke bemærkninger til projekt ift. Gudenåens rekreative udnyttelse på mødet, men er velkommen til at fremsende sådanne til Sekretariatet, som vil videreformidle dem til projektets projektleder.

Ad 3. Nyt fra Gudenåkomitéen

Siden sidste møde i Brugerrådet har der været afviklet et ordinært møde i Gudenåkomitéen (17. juni

2022) samt en studiedag for komitéen på Gudenåen og Randers fjord (16. september 2022). På mødet blev der orienteret om 2 emner relateret til det ordinære møde: Gudenåkomitéens opfølgning på spiritussejls i ikke-beviskrævende fartøjer, og beslutning om sejls som fokusområde i funktionsperioden 2022-2025.

Da emnet om spiritussejls blev startet i Brugerrådets sidste funktionsperiode, og der er kommet nye medlemmer i Brugerrådet siden da, gav Sekretariatet indledningsvist en kort gennemgang af historikken. Brugerrådet drøftede herefter emnet. Det var forståelse for behovet for administrerbare regler på området, også fordi der opleves en stigende aktivitet på og i vandet. Samtidigt blev der givet udtryk for bekymring for, at for restriktive regler kunne medføre uhensigtsmæssigheder for fx både med meget små el-motorer. Ikke alle medlemmer oplever spiritussejls i Gudenåsystemet som et stort problem.

Gudenåkomitéen arbejder med sejlsområdet. Komitéen rådgiver kommunerne om den rekreative anvendelse af Gudenåens vandsystem og følger udviklingen i den rekreative anvendelse af vandsystemet og de vandnære arealer. Komitéen har besluttet, som noget nyt, at ville mødes med Brugerrådet, forventeligt i starten af 2024. Derudover vil sejls være et fokusemne i hele komitéens funktionsperiode. Brugerrådets formand fremviste eksempler på nye fartøjstyper i systemet, og Brugerrådet drøftede på denne baggrund, hvad man ville forslå Sekretariatet kunne være en del af drøftelserne på mødet ml Gudenåkomitéen og Brugerrådet for Sejls på Gudenåen i første kvartal 2024:

- Regulering på båd størrelser
- Regulering på motor størrelse
- Et område til aktiviteter ud over det sædvanlige
- Skal det være plads til det hele i GudenåSystemet? (beskyt å-systemet)
- Udfordringer med sejls og færdsel i bevoksede bræmmer, folk befinder sig steder de ikke må
- Nye brugergrupper bekymrende måde at bruge naturen på.

Ad 4. Overblik over sejlsåret og kontrol af de sejlsende 2022

Politiassistent, Kim Glerup Sørensen fra den maritime gruppe ved Midt – og Vestjyllands politi assisterede Koordinator i Gudenåkomitéens Sekretariat, Majbritt Kjeldahl Lassen, i gennemgangen af sejlsåret 2022 og årets sejlskontroller.

I 2022 var der mange folk ved og på vandet – bl.a. som følge af de store arrangementer Tour de Gudenå, Silkeborg Regatta og EM i kajak. Der blev positivt bemærket, at Skanderborg Lystfiskerforening ifm. lokalt arrangement på deres hjemmeside oplyste deltagerne om reglerne for sejls, herunder lodsejerhensyn, krav og bådregistrering og indskærpelse af at overholde hastighedsbegrænsningerne.

Hvor interessen for udlejningssejlads i 2020 og 2021 var rekordstor pga. Corona, viste 2022 data at man er tilbage på niveauet før Corona. Om interessen for motoriserede sejlads også er tilbage til 2022 vides ikke endnu, men ud fra antallet af gæstesejlende i motorbåde (1150 solgte med knapt 2 måneder tilbage af året), synes interessen for at sejle motoriseret i Gudenåsystemet ikke at være forsvundet.

Udsvingene i antallet af gæstesejlende uden motorer på Gudenåen sydlige strækning fra Tørring-Klostermølle er en begrænset ressource og der er derfor altid udsolgt i de perioder, hvor folk kan sejle – 2022 ingen undtagelse.

Forud for kontrollerne i 2022 blev der udsendt en pressemeddelelse herom, dette var ikke sket de 2 sidste år, da der ikke var noget afgørende nyt for medierne at skrive om. Men det var der i 2022 – politiet havde nemlig fået et nyt værktøj i værktøjskassen ift. hastighedsovertrædelser til søs: den håndholdte laser. Kim Glerup fremviste laseren, og fortalte kort om virkemåde og rækkevidde.

Sekretariatet præsenterede en oversigt over sejladskontrollerne de sidste 10 år. Antallet af kontroller i 2022 var nogenlunde på det generelle niveau, omend der havde været kontrolaflysninger på søerne pga. defekt materiel. Antallet af skrevet bødeforlæg i 2022 var på samme niveau som vanligt. På mødet blev en oversigt over fordelingen af bøde på forseelsestype fra 2016 og frem til 2022 fremvist. De 2 sidste år har fart været den foreteelse, der udløste flest bødeforlæg. I 2022 var dette ikke tilfældet. Det lavere antal registrerede fartovertrædelser forventes ikke at kunne tilskrives en præventiv effekt som følge af mediedækning af den omtalte laser, men nok nærmere en lidt mindre tilstedeværelse på vandet end tidligere år. Oplever man uhensigtsmæssigheder, er man som altid meget velkommen til at kontakte politiet.

Der blev spurgt ind til anvendelsen af droner til sejladskontrol. Der er gjort sig praktiske erfaringer allerede, men pga. GDPR-lovgivningen kan det muligvis ikke være muligt at anvende drone til sejladskontrol. Beslutning fra kammeradvokaten på området afventes. Droner er derfor ikke en del af sejladskontrollen i Gudenåsystemet.

Ift. domme på sejladsområdet, er der en længere ventetid i systemet. Brugerrådet vil blive orienteret om relevante domme, når sådanne forelægges.

Ad 5. Kræves forsikring på motorbåde/joller for lovligt at sejle i Gudenåsystemet

Politiassistent, Kim Glerup Sørensen fra den maritime gruppe ved Midt – og Vestjyllands politi svarede på forespørgslen fra Mossø Lodsejerforening om reglerne for motoriseret sejlads ift. de ansvarsforsikringsmæssige forhold.

Kræver dit fartøj et uddannelsesbevis at føre, så falder man under reglerne om lovpligtig ansvarsforsikring.

- Link til lovgivning - speedbåds-certifikat:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/749>
- Link til lovgivning - Lovpligtig ansvarsforsikring:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1340>

På mødet blev der fremvist en tabel hvor man kunne ud fra sin båds størrelse kunne aflæse hvilken motorstørrelse der ville udløse krav om speedbåds-certifikat. Da tabellen rent webtilgængelighedsmæssigt kan være vanskelig at aflæse (skrifttype og farvevalg) har Sekretariatet i referatet i stedet indsat et link Søfartsstyrelsen. Her kan man indtaste oplysninger om sit fartøj og se om man skal have et speedbåds-certifikat eller ej:

<https://www.sofartsstyrelsen.dk/fritidssejlad/beviser-og-certifikater/speedbaadsbevis>

Man skal medbringe bevis på at den lovpligtige ansvarsforsikring er betalt ved sejlad, og bødetaksten for både manglende og glemt kvittering er på 1.000 kr. Kim Glerup havde medbragt en printet oversigt over bødetakster for overtrædelser i forbindelse med fritidssejlad – det er muligt at finde teksten offentligt tilgængeligt ved at google ”Overtrædelser i forbindelse med fritidssejlad”

ad 6. Fortøjning af motorbåde ved broer

Ved langt de fleste private søgrunde i Silkeborg Kommune er der etableret en bådebro. Det er således mange hundrede private anlæg i vandløb og søer. Etablering og ændring af bådebroer kræver dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Kommunen har retningslinjerne på området som løbende revideres. Bådebroer og fortøjning af fartøjer giver anledning til et stigende antal naboklager pga. fortøjning af flere og større fartøjer ved eksisterende broer. Herved dannes der nærmest små marina-anlæg, hvor pladser kan udlejes. Dette er særligt relevant ved sømatrikler uden beboelsesejendom. Kommunen modtager klager over at naboernes søudsigten spoles af udsigten til motorbåde og at pladsen ved søbredden bliver for trang, når der skal være plads til store både. Det var også et problem, at anlæg og fartøjer nogle gange placeres delvist foran matrikler, som ejes af nabo.

Gener ift. udsigt er ikke forhold, der reguleres af den lovgivning, som er relevant for myndighedsbehandling af anlæg i vandløb og søer. Men tendensen til flere fartøjer ved private anlæg kan påvirke naturen samt de rekreative og landskabelige interesser negativt, og disse forhold reguleres af lovgivningen.

Silkeborg kommune gav på mødet en gennemgang af reglerne på området i Silkeborg Kommune, herunder:

- at vandområder ikke ejes af bredejere – det er områder, hvor offentligheden har fri sejladsret, og hvor også den brede offentligheds interesser skal tilgodeses.
- at bredejere som udgangspunkt kan opnå tilladelse til én bådebro pr. matrikel, som muliggør fortøjning af én motorbåd af standard længde (ca. 5-6 meter) - eller to fartøjer, hvis der er plads på begge sider af broen.
- at der som udgangspunkt ikke kan opnås tilladelse til etablering af fortøjningspæle, uden for en eksisterende bros længde, med henblik på at skabe plads til flere fartøjer.
- at en formodning om, at anlæg og fartøjer placeres uden for grænserne af ejers matrikel eller rådighedsareal, skal afklares af en landinspektør og ikke af kommunen.

Bemærk, at reglerne i Silkeborg kommune er ikke nødvendigvis er de sammen som i andre kommuner fx Skanderborg.

Jan Karnøe fra Danmarks Sportsfiskerforbund spurgte ind til anvendelsen af trykimprægneret træ til konstruktion af anlæg i vand. Maibritt Langfeldt oplyste, at der bliver sat vilkår om at det anvendte materiale ikke måtte forurene miljøet. Henrik Dahl fra Ulstrup Marina oplyste, at det var muligt at få certificeret imprægneret træ netop til anvendelse i vand – dette var anvendt i Ulstrup

Ad 7. Information fra Brugerrådsrepræsentant i Gudenåkomitéens

Klimatilpasningsfølgegruppe

Gudenåkomitéen har nedsat en lokalforankret klimatilpasningsfølgegruppe. En af pladserne er tildelt et medlem af Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen. Brugerrådet valgte mødet 7. oktober 2021 et medlem i deres midte som repræsentant Ole Bøgh Vinther (sidder i Brugerrådet for Dansk Ornitologisk Forening). Suppleant blev Tange Roklub.

Ole Bøgh Vinther orienterede kort om møderne i Klimatilpasningsfølgegruppen ([referaterne findes på Gudenåkomitéens hjemmeside](#)), hvor Københavns Universitet er i gang med en landskabsanalyse. For at leve ved Gudenåen, er accept af, at det ikke er muligt at komme tilbage til de gamle dage, nødvendig. Verden ændres, og det må man vænne sig til. Det kommer mere vand som følge af klimaforandringerne, og større oversvømmelseshændelser vil forekomme hyppigere. I den fremtid skal der også være plads til det rekreative. Brugerrådet drøftede herefter kort vandremuslingen effekt på sommervandstanden og grødevækst. Agnete Olesen spurgte ind til et orienteringspunkt om grødeskæring til Brugerrådet. Tage Pedersen fra Randers Motorbådsklub efterlyste, at der blev talt sammen i kommunerne om problematikken. Brugerrådets formand vil på kommende Brugerrådsmøde orientere om møde i styregruppen for regulativet for Silkeborg – Randers. Sekretariatet dagsordensætter.

Ad 8. Drøftelse af arbejdsformen i Brugerrådet

Brugerrådets funktionsperiode er 2022-2025 – dvs. første år er snart ovre. Møderne er frem til nu afviklet som de plejer at blive det i Brugerrådet. Brugerrådet fik på mødet mulighed for at drøfte, om der var noget der skulle justeres i den forbindelse til den resterende del af funktionsperioden.

Der var ikke nogen ændringsønsker til mødernes afvikling (ud over det på mødet tidligere behandlede forslag om, at besigtigelser kunne tilbydes ifm. nogle af Brugerrådets møder) eller til mødernes afrapportering. Sekretariatet ønskede sig for sig del, at de medlemmer, der udestår at indmelde en suppleant, fik det gjort og at man husker at melde sig til møderne. Meld også meget gerne punkter ind til dagsordenen.

Tage Pedersen fra Randers Motorbådsklub efterlyste handling ift. hvorfor det skal koste 200 kr. i bådregistrering når åens beskaffenhed de senere år opleves at forringes ift. motoriseret sejlads (sandaflejring og grøde). Bo Riis fra Horsens Kommune gjorde opmærksom på, at vandføringsevnen reguleres i regulativerne, og Brugerrådet formål et at rådgive kommunerne ift. deres administration af sejladsbekendtgørelsen om regulering af sejladsen på Gudenåen. Sejladstekniker fra Randers Kommune, Martin Christensen oplyste, at årets gennemsejling af strækningen Langå-Randers viste, at der var en 10m strømmende stort set hele vejen og der derfor ikke skulle skæres grøde. Henrik Dahl fra Ulstrup Marina opfordrede til en tidligere grødeskæring end i august måned, da sejladssæsonen da var på hæld.

Ad 9. Bordet rundt – projekter eller andet i Gudenåsystemet af sejladsmæssig interesse

Fra Tange Roklub og Janne Pretzmann (hhv. Tange Roklub og Dansk Kano- og Kajakforbund) efterlyste man afklaring fra Randers Kommune ift. muligheden for at anvende Justesens Plæne til Tour de Gudenå i 2023. Randers Kommune har et større anlægsarbejde som følge af Flodbyen Randers, hvor koten ved Justesens Plæne hæves som et led i klimatilpasning af Randers By. Man opfordres til at kontakte Randers kommune fx via kommunes sejladstekniker på Martin.Bjork.Christensen@randers.dk.

Ulstrup Marina arbejder med flydebroer og afventer pt. tilladelserne hertil.

Skanderborg Kommunes sejladstekniker Tomas Jensen oplyste, at der planlægges faunapassage ved Fuldbro Mølle i Tåning Å. Det er håbet at projektet kan gennemføres i foråret 2023. Det må forventes at der bliver en kortere periode i anlægsfasen, hvor passage med fartøjer ikke er muligt. Allan Mathiasen fra Skanderborg Lystfiskerforening oplyste, at der allerede havde været dialog med lokale aktører i området ift. passagemulighederne. Væsentligt for sejlads er, at den nuværende overbæring erstattes med en træksti for opstrøms passage. Nedstrøms bliver sejlads muligt, men i en smallere rende i stryget. Skulle der alligevel være noget, er man velkommen til at kontakte Tomas Jensen på Tomas.Jensen@skanderborg.dk.

Silkeborg Kommune oplyste, at der fortsat arbejdes på at få etableret en broen over Gudenåen ved Teglgårdsparken. Der er udvist interesse for en kabelfærge over Gudenåen ved Tvilum Kirke, men der foreligger intet konkret herpå endnu. Bunden ved motorbådsisætningsstedet Ludvigslust forbedres. De to toiletter ved hhv. Sminge Sø og Kongensbro laves handicapvenlige.

Ad 10. Eventuelt

Tak for denne gang - Sekretariat indkalder til møderne i 2023

Bilag 12

Rune Kristensen, Formand for Gudenåkomitéen
Karen Lagoni, Næstformand for Gudenåkomitéen
makla@silkeborg.dk

ERHVERVSMINISTEREN
20. september 2022

Kære Rune Kristensen og Karen Lagoni

Tak for jeres henvendelse af 21. juni 2022 vedr. udfaldet af rundspørge om spiritussejlads fsva. ikke-beviskrævende motoriserede fartøjer.

ERHVERVSMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Først og fremmest deler jeg jeres holdning om, at det er vigtigt at sikre sikkerheden for hinanden ved færden på vand. Det gælder også, når det kommer til sejlads i fritidsbåde under påvirkning af spiritus eller andre rusmidler.

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr. 10 09 24 85
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Rigspolitiet foretog i 2021 en rundspørge til Danmarks 12 politikredse med henblik på at afdække deres erfaringer med de gældende promillegrænser. Denne rundspørge indeholdt en række spørgsmål om eventuelt oplevede udfordringer med spiritussejlads i fritidsfartøjer, hvortil der ikke stilles uddannelseskraft til fartøjets fører, og som derfor ikke er omfattet af den faste promillegrænse på 0,5.

I forlængelse af den pågældende rundspørge har Rigspolitiet oplyst, at visse politikredse oplever vanskeligheder med at håndhæve gældende regler for så vidt angår disse fritidsfartøjer. Dette skyldes især, at ulovlig spiritussejlads for denne type fartøjer sædvanligvis skal dokumenteres i form af sejladsfejl, hvilket typisk indebærer, at politiet observerer et mistænkeligt fartøj over en længere periode. Flere politikredse bemærkede, at det ville være en håndhævelsesmæssig fordel at udvide området for den faste promillegrænse til også at omfatte disse fartøjer.

På baggrund af de modtagne oplysninger fra Rigspolitiet vil jeg nu tage op til overvejelse, om der skal fastsættes en promillegrænse for den nævnte gruppe af fritidsfartøjer. Ved opfølgende spørgsmål til resultatet af den pågældende rundspørge blandt politikredsene, kan I rette henvendelse til Kristian Bruun Sørensen i Søfartsstyrelsen på kbs@dma.dk.

Med venlig hilsen

Simon Kollerup

Bilag 13

Til
Kristian Bruun Sørensen
Søfartsstyrelsen

18. november 2022

Gudenåkomitéen efterspørger resultatet af rundspørge blandt politikredsene på lovområdet om spiritussejlads i ikke-beviskrævende motoriserede fartøjer

Gudenåkomitéen rettede 21. juni 2022 henvendelse til Erhvervsministeren mhp. på at få en afklaring på lovområdet om spiritussejlads i de ikke-beviskrævende motoriserede fartøjer. Komitéen var interesseret udfaldet af den undersøgelse, som blev igangsat af Erhvervsministeren efter en debat i Folketingets spørgetime d. 4. december 2019 om spiritussejlads.

Gudenåkomitéen arbejder med Gudenåen benyttelse og beskyttelse, men var ikke blandt de udspurgte interessenter. Nuværende lovgivning fastsætter alene en fast promillegrænse (0,5‰) såfremt det motoriserede fartøj kræver et uddannelsesbevis at føre fx speedbåds-certifikat. Hvis båden ikke kræver et bevis at føre, er der ingen fast promillegrænse. Komitéens holdning til emnet er, at en fast promillegrænse for alle motoriserede fartøjer ønskes. Og den ønskes på forkant – ikke først når der er sket en ulykke. Denne holdning blev fremsendt til erhvervsministeren i henvendelsen 21. juni 2022.

Erhvervsministeren svarer d. 20. september 2022, at komitéens holdning om, at det er vigtigt at sikre sikkerheden for hinanden ved færdene på vand - også når det kommer til sejlads i fritidsbåde under påvirkning af spiritus eller andre rusmidler - deles.

Erhvervsministeren oplyser endvidere, at ministeren på baggrund af de modtagne oplysninger fra Rigspolitiet om emnet, vil tage op til overvejelse, om der skal fastsættes en promillegrænse for den nævnte gruppe af fritidsfartøjer. Ministeren henviser i sit svar desuden til Søfartsstyrelsen ift. opfølgende spørgsmål til resultatet af rundspørgen blandt politikredsene.

Gudenåkomitéen efterspørger hermed resultatet af rundspørgen blandt politikredsene

Med venlig hilsen
Rune Kristensen, Formand for Gudenåkomitéen
Karen Lagoni, Næstformand for Gudenåkomitéen
<https://www.gudenaakomiteen.dk>

Bilag 14

Henvendelse fra borger til Silkeborg Kommunes Borgmester samt Midt- og Vestjyllands Politiet (august 2022)

Hvert eneste år ved denne tid skriver jeg til jer vedrørende sikkerhed under sejlads på Silkeborgsøerne.

Igen i år, vil jeg ligesom de foregående 4 år skrive til jer, da jeg som borger tæt på Borresø oplever mange overskridelser af fartgrænserne ved sejlads på Silkeborgsøerne, og derfor vil jeg venligt informere Politiet om mine observationer som almindelig borger.

Igennem dette forår og sommeren, og især på solrige dage tæller vi typisk over 30 motorbåde per time der markant er over fartgrænsen på 8 knob i Borresø. Jeg tæller kun planende både, og ikke både hvor man kan være i tvivl i og med, at jeg kun vurderer farten med det blåtte øje. Ved planing er hastigheden oftest over 16-18 knob. Samtidig er der i godt vejr mange andre sejlere, kajakroere, badende og kanoturister. Især de fartøjer der fremdriver sig med årer og pagajer har vanskeligt ved at manøvrere, og det er meget nemt at se, at de ofte udsættes for en fare fra de mange både der sejler over fartgrænsen og ofte meget tæt på de mindre både, også selvom de motordrevne fartøjer har vigepligten i enhver henseende. Kanoturisterne kender søerne dårligere end os der ofte færdes der, og det må antages at mange har meget mindre sejlerfaring. Derudover er der naturligvis andre gener for naturen samt det højere støjniveau som de hurtige både udsender.

Der er ofte markante overskridelser af fartgrænsen i weekender med godt vej og typisk i tidsrummet fra kl 14:00-18:00. Borresø ud mod Paradiset er slemt præget. I aftentimerne efter kl 22:00 kan der i weekenderne ligeledes være endog meget hurtige både, hvor jeg vurderer at der sejles over 30-40 knob i mange tilfælde.

Jeg er sikker på at der er mange interessegrupper som har en interesse i, at hastighedsgrænserne ved sejlads på Silkeborgsøerne i højere grad bliver overholdt af motorbådssejlerne.

Kunne man ikke lave et oplysende arbejde i samarbejde med Silkeborg kommune, Politiet, Gudenåsamslutningen og foreningerne for natur og sejlads for at indskærpe reglerne? Politiet har nok ikke så mange ressourcer tilovers til disse opgaver kunne jeg forestille mig. Heldigvis er det jo relativt sjældent at der sker ulykker, men der er en utryk stemning, og den høje hastighed som mange både sejler med er uden tvivl til fare for roere.

I øvrigt vil jeg lige påpege at jeg aldrig har modtaget et svar på mine mange hændelser, men jeg ved at der er politifolk i jeres egne rækker der deler mine synspunkter.

Bilag 15

LOVGIVNING

FREMTID

POLITIK

2023

*Lovgivning, der regulerer sejladserne (inkl. baggrund)!
Hvad reguleres/kan reguleres?
Konsekvenserne ved at udnytte muligheden?
Besluttet hvilke man arbejder videre med!*

*Naturpark vs. tivoli?
Tilpasse sig Gudenåen vs. tilpasse Gudenåen?
Hvad vil man have vs. ikke have (og hvorhenne)?*

*Udkast til generel politik på sejladserområdet til kommunerne
Hvilket syn på åen bør ligge bag fælles administrationspraksis?
Udkast til nye forskrifter på de udvalgte områder*

SYNLIGHED

TIL VANDS

TIL LANDS

2024

*Drøfte udkast til fælles adm. praksis /forskrifter
Synlighed om regler og fartøjstyper
Mulighed for fælles infokampagner (fx fart)*

*Kanotur som "presse-bræt": fælles GK/BfS PM code of conduct
Søsatning af anbefalet fælles adm. praksis sendes til kommunal godkendelse*

*Sammenhæng i faciliteter til de sejlede – også for naturens skyld
On site/on line facilitetsformidling.
Klimatilpasning af faciliteter*

SPÆRRINGER

ADGANG

FREMGANG

2025

*Gudenåen er ikke sammenhængende system
Spærringer giver ofte overbæring
Isætningssteder for nogen – ikke alle
Udkast til fælles politik vedr. faciliteter*

*Adgangsmulighederne til str. 1. efterses
Hvem har ret til Gudenåen?
Drøfte anbefaling til en fremtidig ændring*

*Hvad nåede GK i funktionsperioden på sejladserområdet
Hvad gives videre til den nye komité?*